

KS' Lokaldemokratiundersøkelse 2021-2022

Marte Winsvold

Hovedfunn – oppsummert

- 35 kommuner har gjennomført KS' Lokaldemokratiundersøkelse i 2021 og 2022. Til sammen har 14618 innbyggere og 1124 folkevalgte vurdert ulike påstander om lokaldemokratiet i kommunen. De folkevalgte har også vurdert påstander om arbeidet som folkevalgt og om forholdet til administrasjon, innbyggere og andre folkevalgte.
- Som ved de tre foregående rundene av KS' Lokaldemokratiundersøkelse er de folkevalgte mer tilfreds med alle sider ved lokaldemokratiet enn innbyggerne er.
- Fire aspekter ved godt lokaldemokrati er vurdert både av innbyggere og politikere: pålitelighet, ansvarlighet, borgernærhet og effektivitet.
- Pålitelighet: Et flertall av innbyggerne (to av tre) og svært få politikere, tror at de folkevalgte misbruker sin makt til personlig fordel. Halvparten av innbyggere og mer enn én av fire politikere, mener at de med gode personlige forbindelser i kommunen bedre får ivaretatt sine interesser. Det er altså en utstrakt oppfatning om at det foregår forskjellsbehandling i kommunene.
- Ansvarlighet: De fleste mener de vet nok om forholdene i kommunen til å kunne bruke stemmeseddelen på en fornuftig måte, men mer enn én av tre innbyggere mener likevel det er vanskelig å holde seg orientert om hvilke saker som diskuteres i kommunepolitikken.
- Borgernærhet: Halvparten av innbyggerne mener de har gode muligheter for å påvirke kommunale beslutninger som engasjerer dem, mens halvparten mener at de ikke har det. De fleste politikere mener at innbyggerne har gode muligheter for å påvirke.
- Effektivitet: Nesten tre av fire innbyggere er i det store og det hele godt fornøyd med kommunens tjenestetilbud til innbyggerne, men mindre enn halvparten av innbyggerne mener de økonomiske ressursene forvaltes på en forsvarlig måte i kommunen.
- Når det gjelder forholdet de folkevalgte imellom mener de fleste at dette er godt, men omtrent en av tre mener det er dårlige relasjoner mellom flertallskonstellasjonen i kommunestyret og de øvrige partiene.
- Flertallet av politikerne er fornøyd med de fleste sider ved arbeidet som folkevalgt: De trives, og de synes de får gjort nytte for seg. To av tre synes imidlertid at arbeidet som folkevalgt er altfor tidkrevende.
- Flertallet av politikerne er også godt fornøyd med forholdet til administrasjonen og med jobben administrasjonen gjør. En av tre synes imidlertid det er vanskelig å skaffe seg innsyn i den kommunale virksomheten, og nesten halvparten av de folkevalgte mener det er administrasjonen og ikke politikerne som utformer politikken i kommunen.
- En av fire politikere oppgir at de i vervet som folkevalgt er blitt utsatt for hatefulle ytringer, trusler eller andre ubehagelige henvendelser fra innbyggerne.

1. Innledning

I 2021 og 2022 ble fjerde runde av KS' Lokaldemokratiundersøkelse gjennomført. I dette notatet oppsummeres funn fra alle kommunene som gjennomførte undersøkelsen.

Undersøkelsen består av to deler: En del har gått til kommunens innbyggere og en del har gått til de folkevalgte i kommunen. Innbyggere og folkevalgte er bedt om å ta stilling til de samme 13 påstandene om ulike sider ved lokaldemokratiet i kommunen, og dette gjør det mulig å sammenlikne innbyggers og folkevalgtes syn på og opplevelse av hvordan lokaldemokratiet fungerer.

Undersøkelsen som går til de folkevalgte, inneholder ytterligere 28 spørsmål som handler spesifikt om arbeidet som folkevalgt. Totalt har 35 kommuner gjennomført undersøkelsen. Kommunene har en god spredning i størrelse – fra i underkant av 2000 innbyggere til nesten 100.000 innbyggere. Til sammen har 14618 innbyggere og 1124 folkevalgte i disse 35 kommunene besvart undersøkelsen.

Undersøkelsen er gjennomført tre ganger tidligere, i 2009/2010, i 2014 og i 2017/2018. Fordelt på fire runder har til nå i alt 178 kommuner gjennomført undersøkelsen: 91 kommuner i 2010, 42 kommuner i 2014, 78 kommuner i 2017/2018 og 35 kommuner i 2021/2022. I denne rapporten refereres det for enkelhetsskyld til de ulike rundene med bare ett årstall: 2010, 2014, 2018 og 2022.

Av de kommunene som gjennomførte undersøkelsen i 2021/2022, var det 17 som gjennomførte for første gang. Ti av kommunene gjennomførte for andre gang, seks for tredje gang og to av kommunene (Asker og Time) gjennomførte for fjerde gang. I fire kommuner som er blitt sammenslått med andre kommuner siden forrige runde, Volda, Stad, Asker og Drammen, er det blitt trukket ekstra store utvalg, som har gjort det mulig å sammenlikne resultatene fra før og etter sammenslåingen, for hver enkelt av de opprinnelige kommunene (nå kommunedeler).

Gjennom de fire rundene er det totalt 124 som har gjennomført undersøkelsen én gang, 43 som har gjennomført undersøkelsen to ganger, ni som har gjennomført tre ganger og to som har gjennomført fire ganger.

En oversikt over hvilke kommuner som har gjennomført undersøkelsen i de ulike rundene finnes i appendikset bakerst i notatet.

Mange av spørsmålene i undersøkelsen har blitt gjentatt i alle fire rundene, men noen justeringer er foretatt. I hver runde er enkelte spørsmål tatt ut, noen nye har kommet til, og for noen av spørsmålene er ordlyden endret. En oversikt over hvilke spørsmål som er blitt stilt i de fire rundene, fremkommer i appendikset.

Notatet er disponert på følgende måte: Først beskrives kort bakgrunnen for at undersøkelsen ble etablert i 2009 samt den teoretiske begrunnelsen for de ulike spørsmålene (2). I et neste avsnitt beskrives selve undersøkelsen og hvordan den ble gjennomført (3). Dernest presenteres svarfordelingen og en enkel analyse av resultatene fra innbyggerdelen av undersøkelsen (4), og så en tilsvarende oversikt og analyse av hvordan de folkevalgte har vurdert de samme påstandene (5). Til sist vises og analyseres resultatene for de påstandene som bare har gått til de folkevalgte (6).

2. Bakgrunn

Formålet med KS' Lokaldemokratiundersøkelse er beskrevet i rapporten som fulgte den første undersøkelsesrunden i 2009/2010 (Baldersheim og Rose 2011). Her heter det at undersøkelsen skal gi den enkelte kommune kunnskap om hvordan innbyggere og folkevalgte oppfatter lokaldemokratiet, hvordan samspeillet mellom folkevalgte og innbyggere fungerer og hvordan samspeillet mellom folkevalgte og administrasjonen fungerer. Undersøkelsen skal kunne fungere som et diagnoseverktøy som viser hvilke områder innenfor lokaldemokratiet som krever utviklingsarbeid og forbedring. Dersom undersøkelsen gjennomføres jevnlig, for eksempel en gang i hver valgperiode, vil den være et godt utgangspunkt for å vurdere hvordan eventuelle forbedringstiltak som er satt i verk, fungerer. Undersøkelsen gir en indikasjon på hvilke sider ved lokaldemokratiet som oppleves å fungere godt og hvilke som fungerer dårlig. På denne måten kan undersøkelsen brukes som et verktøy i arbeidet med å utvikle og vedlikeholde et godt lokaldemokrati.

Undersøkelsen gjennomføres i samarbeid mellom Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) og KS. Det er KS som har ansvar for selve prosjektgjennomføringen. KDD bidrar økonomisk og er involvert i utformingen av spørsmål. Dataene gjøres offentlig tilgjengelig på bedrekommune.no.

Harald Baldersheim og Lawrence Rose ved Institutt for statsvitenskap ved UiO utviklet de to første spørreundersøkelsene som ble sendt ut til henholdsvis innbyggere og folkevalgte i 2009/2010. Deres utgangspunkt var at i et velfungerende representativt demokrati må innbyggerne ha tillit til at de folkevalgte er pålitelige, at de kan holdes til ansvar gjennom valg, at de legger innbyggernes meninger og behov til grunn når de treffer beslutninger, og at de treffer beslutninger som gir best mulig tjenester gitt kommunens økonomiske rammer. Baldersheim og Rose (2011) grupperte ulike kjennetegn ved godt lokaldemokrati i fire dimensjoner – *pålitelig styre*, *ansvarlig styre*, *borgernært styre* og *effektivt styre*. Disse dimensjonene, eller sidene, ved lokaldemokratisk styring, avspeiler plattformen Godt lokaldemokrati som KS tidligere har fått utarbeidet, sentrale dimensjoner i Europarådets prosjekt om lokaldemokrati og viktige momenter fra den internasjonale faglitteraturen (Baldersheim og Rose 2011:5).

De folkevalgte får i tillegg spørsmål om samarbeidet folkevalgte imellom, arbeidet som folkevalgt, forholdet til administrasjonen og forholdet til innbyggerne. Disse forholdene antas å ha betydning for rekruttering og frafall: dersom det oppleves som nyttig, givende og hyggelig å være folkevalgt vil det stimulere innbyggere til å stille på liste, og det vil stimulere dem som sitter i kommunestyret til å stille til gjenvalg.

3. Data

I 2021 og 2022 har undersøkelsen til innbyggerne blitt gjennomført av meningsmålingsbyrået Opinion. Et tilfeldig utvalg av befolkningen har blitt kontaktet på telefon, og den tilfeldige utvalgsmetoden gir mulighet for å generalisere til befolkningen i kommunen, med en gitt feilmargin. Størrelsen på utvalget varierer med kommunestørrelse. Utvalgsstørrelsen for hver kommune fremkommer på nettsiden bedrekommune.no. Til sammen har 14618 innbyggere, og 1124 folkevalgte svart på undersøkelsen.

Ved utgangen av 2022 hadde 35 kommuner gjennomført innbyggerdelen av undersøkelsen. Innbyggerresultatene gjengitt i dette notatet er basert på data fra disse 35 kommunene.

Innbyggerdataene er vektet for kjønn og alder, for å kompensere for underrepresentasjon av de yngste aldersgruppene og overrepresentasjon av kvinner. Det er verdt å merke seg at dataene som KF har lagt ut på bedrekommune.no, ikke er vektet. Resultatene der kan derfor variere noe fra resultatene gjengitt i denne rapporten.

Undersøkelsen til de folkevalgte har blitt gjennomført elektronisk i forbindelse med et kommunestyremøte i den enkelte kommune. Denne delen av undersøkelsen er gjennomført av KS i samarbeid med KF. KF har bearbeidet dataene og fortløpende publisert rapporter for hver enkelt deltakerkommune på nettsiden bedrekommune.no. Ved utgangen av 2022 hadde 35 kommuner gjennomført folkevalgt delen av undersøkelsen.

Undersøkelsen består av en rekke påstander som respondentene blir bedt om å ta stilling til: 13 påstander til innbyggerne og 13 + 28 påstander til de folkevalgte. Innbyggere og folkevalgte blir bedt om å angi på en skala fra 1 til 4 i hvilken grad de synes påstanden passer godt eller dårlig som beskrivelse på deres egen kommune. Skalaverdi 1 indikerer at påstanden passer svært dårlig, 2 nokså dårlig, 3 nokså godt og 4 svært godt. En gjennomsnittsskåre vil være på 2,5. Det betyr at alt som er under 2,5 kan regnes som mer dårlig enn godt, men alt som er over 2,5 kan regnes som mer godt enn dårlig. I rapporten oppgis både gjennomsnittsverdi og prosentandel som mener påstandene passer nokså eller svært godt (skalaverdi 3 og 4 summert).

De fleste påstandene er positivt formulert, slik at høy skåre indikerer tilfredshet med lokaldemokratiet. Blant annet for å hindre at de som svarer blir uoppmerksomme og bare krysser av for samme skåre på hvert spørsmål, er noen av påstandene snudd, slik at de er negativt formulert. Her vil høy skåre eller høy andel som mener påstanden passer godt, indikere at man ikke er tilfreds med lokaldemokratiet i egen kommune.

For innbyggerne har det også vært mulig å krysse av for vet ikke/har ingen mening. De folkevalgte har hatt muligheten til å hoppe over spørsmål. Vi kan ikke vite hvorfor innbyggere og folkevalgte har valgt ikke å svare på enkelte av spørsmålene, men andel ubesvart kan være en indikasjon på hvorvidt det enkelte spørsmål opplevdes som relevant eller på hvorvidt respondentene opplevde å ha tilstrekkelig kunnskap til å kunne svare. Det kan også tenkes at enkelte av spørsmålene har blitt opplevd som ubehagelige, og at det har bidratt til en høyere andel ubesvart. Det kan for eksempel gjelde spørsmålet om hvorvidt de som har personlige forbindelser i kommunen lettere får ivaretatt sine interesser – her ser vi at andelen ubesvart er høy både blant innbyggere og politikere.

Det at dataene er vektet gjør at en litt større andel av innbyggerne blir registrert som å ha svart «vet ikke», enn det som er oppgitt på bedrekommune.no. Dette er fordi at de gruppene som blir vektet opp (unge og menn, og i særdeleshet unge menn), i større grad enn andre har svart «vet ikke». Disse gruppene veier mer i resultatene i rapporten, enn de gjør i resultatene på bedrekommune.no (der resultatene ikke er veid for kjønn og alder).

I presentasjon av resultatene er de som har svart «vet ikke» eller som ikke har svart, tatt ut av analysen. Prosentandelene blant henholdsvis innbyggere og folkevalgte, som ikke har svart på de enkelte spørsmålene, er oppgitt i tabellen under.

Tabell 3.1. Prosentandel som har svart vet ikke eller latt være å svare på et spørsmål

	Innbyggere	Folkevalgte
--	------------	-------------

A Som regel kan en stole på løftene fra de folkevalgte her i kommunen	8	1
B Her i kommunen misbruker ikke de folkevalgte sin makt til personlig fordel	13	3
C De som har gode personlige forbindelser i kommunen, får ikke lettere ivaretatt sine interesser	16	7
D Det er lett å holde seg orientert om hvilke saker som diskuteres i kommunepolitikken	6	1
E Det er klare partipolitiske skillelinjer i kommunepolitikken	12	1
F Jeg vet nok om forholdene her i kommunen til å kunne bruke stemmeseddelen på en fornuftig måte	3	1
G Her i kommunen har innbyggerne gode muligheter til å påvirke kommunale beslutninger som engasjerer dem	7	1
H Her i kommunen involverer politikerne innbyggerne i forsøk på å finne løsninger på lokale problemer	8	2
I De folkevalgte her i kommunen har god oversikt over hva folk er opptatt av	9	2
J Jeg er i det store og hele godt fornøyd med kommunens tjenestetilbud til innbyggerne	2	1
K I denne kommunen forvaltes de økonomiske ressursene på en forsvarlig måte	8	1
L Jeg er i det store og hele fornøyd med måten kommunen takler de utfordringene den står overfor	4	1
M I denne kommunen er det en god tone i samfunnsdebatten	10	1
Totalt antall respondenter	14618	1124

4. Innbyggere

I dette kapitlet presenteres de samlede resultatene fra de 35 kommunene som gjennomførte innbyggerdelen av undersøkelsen i 2021 og 2022. Presentasjonen er delt inn i etter de fire ulike dimensjonene ved godt lokaldemokrati som er målt i undersøkelsen: pålitelighet, ansvarlighet, borgernærhet og effektivitet. For tre av dimensjonene har innbyggerne tatt stilling til tre påstander, mens for en av dem – ansvarlighet – har de svart på fire påstander.

Resultatene presenteres ved andel som er enige i hver påstand. I tillegg vises gjennomsnittsskåren for hver påstand (på en skala mellom 1 og 4) og variasjonsbredden mellom kommunene, ved at skåren for den kommunen som skårer lavest og den som skårer høyest, oppgis.

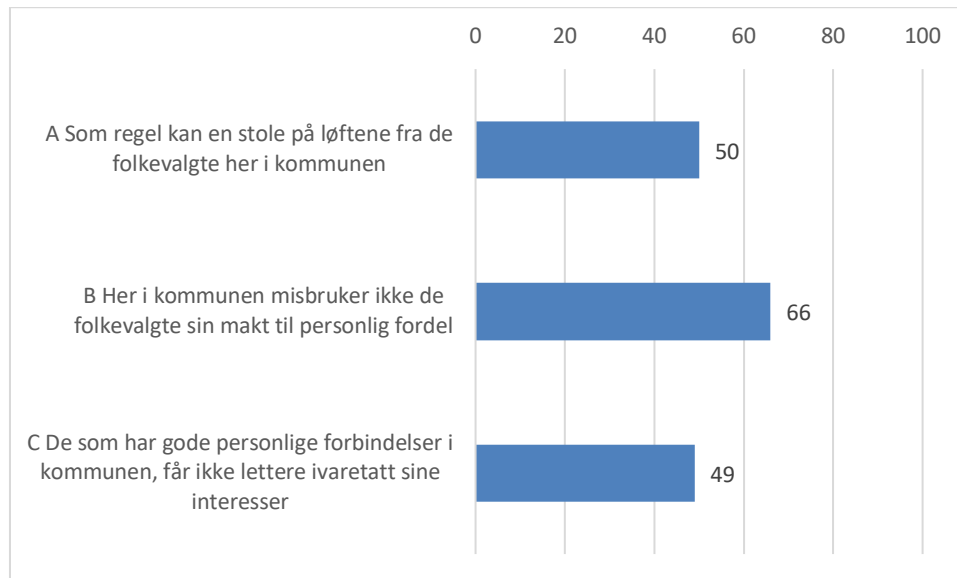
For de påstandene som var med i undersøkelsene i 2010, 2014 og 2018, er gjennomsnittsskåren for disse årene også oppgitt. Gjennomsnittene er ikke direkte sammenliknbare, fordi det ikke er det samme utvalget av kommuner som har gjennomført undersøkelsen de tre årene.

Det er gjennomført enkle, lineære regresjonsanalyser (OLS) som viser hvordan et sett bakgrunnsvariabler påvirker vurderingen av ulike sider ved lokaldemokratiet. Bakgrunnsvariablene som er brukt til å analysere innbyggerresultatene er alder, kjønn, utdanning og hvilket parti man stemte ved siste valg (individkjennetegn), samt kommunestørrelse og hvorvidt kommunen er sammenslått (kommunekjennetegn). Videre er det gjennomført en enkel analyse av hvor mye av variasjonen i svargivning som kan tilskrives hvilken kommune respondenten kommer fra, såkalt intra-klasse-korrelasjons-analyse (ICC).

4.1 Pålitelighet

Pålitelighet handler om at innbyggerne skal ha tillit til at de folkevalgte er redelige, og at den politiske styringen preges av likebehandling og respekt for politiske spilleregler. Andelen som er enig i de tre påstandene som sier noe om hvor pålitelig innbyggerne oppfatter de folkevalgte å være, er oppgitt i figur 4.1. Gjennomsnittsskåren for de ulike påstandene som skal fange opp hvorvidt innbyggerne har tillit til de folkevalgte, samt den samlede indeksen for denne dimensjonen, er oppgitt i tabell 4.1.

Figur 4.1. Prosentandel som mener at påstander om pålitelighet passer ganske eller svært godt.

Tabell 4.1. Gjennomsnittsskårer for påstander om pålitelighet, på en skala fra 1 (passer svært dårlig) til 4 (passer svært godt).

	2010	2014	2018	2022	Intervall	N
A Som regel kan en stole på løftene fra de folkevalgte her i kommunen	2,3	2,6	2,4	2,5	2,1-2,7	13484
B Her i kommunen misbruker ikke de folkevalgte sin makt til personlig fordel	2,9	2,9	2,8	2,8	2,6-3,1	12770
C De som har gode personlige forbindelser i kommunen, får ikke lettere ivaretatt sine interesser*		2,1	2,1	2,5	2,3-2,7	12204

* 2014 og 2018: De som har gode personlige forbindelser i kommunen, får lettere ivaretatt sine interesser – her ble skalaen snudd.

Figur 4.1 viser at halvparten av befolkningen i de 35 kommunene som har gjennomført KS' Lokaldemokratiundersøkelse, mener at man som regel kan stole på løftene fra de folkevalgte i kommunen. I tabell 4.1. ser vi at gjennomsnittsskåren er 2,5, og det er omtrent det samme som i de foregående undersøkelsene. Variasjonen mellom kommunene er nokså stor for denne påstanden (mellom 2,1 og 2,7).

Videre mener 66 prosent, altså omtrent to tredjedeler av innbyggerne i disse kommunene, at de folkevalgte i kommunen ikke misbruker sin makt til personlig fordel. Det betyr at omtrent en av tre

mener at de folkevalgte faktisk misbruker sin makt til personlig fordel. Gjennomsnittsskåren er også for denne påstanden omtrent lik som i de foregående undersøkelsene.

Til sist ser vi at 49 prosent, nesten halvparten av innbyggerne i de 35 kommunene, mener at de som har gode personlige forbindelser i kommunen ikke får sine interesser bedre ivaretatt enn andre. Den andre halvparten, 51 prosent, mener dermed at de som har gode personlige forbindelser, får sine interesser bedre ivaretatt. Gjennomsnittsskåren er på 2,5, og det er tilsynelatende en økning fra 2014 og 2018. Resultatene fra 2022 kan imidlertid ikke sammenliknes direkte med resultatene fra de to foregående undersøkelsene, fordi påstanden i 2022 er snudd sammenliknet med de foregående årene. Mens innbyggerne i 2014 og 2018 vurderte hvorvidt de med gode personlige forbindelser FIKK sine interesser bedre ivaretatt, ble innbyggerne i 2022 bedt om å vurdere hvorvidt de med personlige forbindelser IKKE FIKK sine interesser bedre ivaretatt. Det er grunn til å anta at endringen i formulering har betydning for hvordan folk svarer. Fordi folk har en tendens til å være enig heller enn uenig i påstander, vil formuleringen fra 2014 og 2018 favorisere en negativ vurdering (folk bes om å vurdere hvor enig de er i at folk får interessene bedre ivaretatt dersom de har gode forbindelser). Som vi ser er det også flere i 2014 og 2018 som mener folk får interessene bedre ivaretatt dersom de har gode forbindelser – men vi må altså legge til grunn at dette delvis kan skyldes at spørsmålet er formulert slik det er.

Det er gjennomført en lineær regresjonsanalyse for hver av påstandene i 2022, for å estimere hvorvidt de er assosiert med respondentenes alder, utdanning, kjønn, hvorvidt de stemte ved valg, hvilket parti de stemte på (eller ville ha stemt på dersom de hadde stemt), innbyggertallet i kommunen de kommer fra og hvorvidt kommunen er sammenslått eller ikke. For partistemmegivning er Høyrevelgere brukt som referansekategori. Det er fordi Høyrevelgere er den velgergruppen som for flest av påstandene befinner seg omtrent på midten av fordelingen, de har altså svart mest «gjennomsnittlig». Det er videre estimert hvor mye av variasjonen i svargivning som skyldes at respondentene tilhører en bestemt kommune. Her oppgis prosent variasjon som kan forklare hvilken kommune en tilhører. Denne prosentandelen varierer fra 0 og oppover. Dersom den er på mer enn 5 prosent kan det være verdt å undersøke om det er forhold i kommunen som påvirker svargivningen.

Det er viktig å påpeke at effektene av de ulike variablene gjengitt i tekstboksen nedenfor, er svært moderate, selv om de er statistisk signifikante.

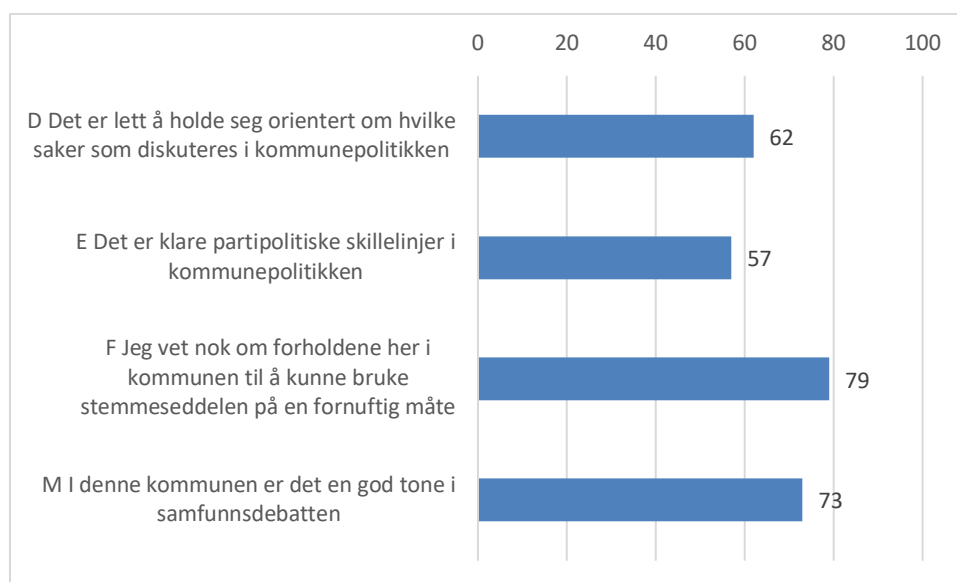
<p>A Som regel kan en stole på løftene fra de folkevalgte her i kommunen</p>	<p>Kvinner, eldre og høyt utdannede mener i større grad enn andre (menn, yngre og lavt utdannede) at man kan stole på løftene fra de folkevalgte. De som bor i store kommuner og i sammenslåtte kommuner, mener i mindre grad enn andre (de som bor i små eller i ikke-sammenslåtte kommuner) at man kan stole på løftene fra de folkevalgte. Sammenliknet med Høyrevelgere mener velgere fra AP, KrF, SV, Venstre og MDG i større grad at man kan stole på løftene fra de folkevalgte. Velgere fra FrP og de som stemte på «Andre partier» mener i mindre grad enn Høyrevelgere at man kan stole på løftene fra de folkevalgte. Hvilken kommune en kommer fra forklarer 5% av variasjonen.</p>
<p>B Her i kommunen misbruker ikke de folkevalgte sin makt til personlig fordel</p>	<p>Eldre og de med høy utdanning mener i større grad enn andre at de folkevalgte ikke misbruker sin makt til personlig fordel. De som bor i små kommuner og i ikke-sammenslåtte kommuner er i mindre grad enn andre enig i påstanden – det er altså flere i små og ikke-sammenslåtte kommuner som mener at de folkevalgte misbruker sin makt til personlig fordel. Sammenliknet med Høyrevelgere, er velgere fra AP, KrF, Venstre og MDG mer enig i påstanden om</p>

	at folkevalgte ikke misbruker sin makt til personlig fordel, mens velgere fra FrP og Andre partier er mindre enig. Hvilken kommune en kommer fra forklarer 2% av variasjonen.
C De som har gode personlige forbindelser i kommunen, får ikke lettere ivaretatt sine interesser (snudd)*	Kvinner og eldre er i større grad enn andre enig i påstanden om at de som har gode personlige forbindelser i kommunen, ikke lettere får ivaretatt sine interesser. Menn og yngre mennesker mener altså i større grad at personlige forbindelser betyr noe for hvordan man får interessene sine ivaretatt. De som stemte ved kommunevalget, er mindre enige i påstanden enn de som ikke stemte. De som ikke stemte mener altså i større grad at personlige forbindelser ikke betyr noe. Sammenliknet med Høyrevelgere er AP-velgere mer enige i påstanden, mens Rødt-velgere er mindre enig. Hvilken kommune en kommer fra forklarer bare 1% av variasjonen.

4.2 Ansvarlighet

Innbyggerne i de 35 kommunene som deltok i KS' Lokaldemokratiundersøkelse i 2022 ble bedt om å vurdere fire påstander som er ment å skulle noe om hvorvidt politikerne i kommunen kan holdes til ansvar. Tre av de fire påstandene er nye for denne undersøkelsen. Den tredje, som handler om hvorvidt innbyggerne vurderer at de vet nok om forholdene i kommunen til å bruke stemmeseddelen på en fornuftig måte, er blitt stilt i litt andre varianter i 2014 og 2018. Påstanden om skillelinjer i partipolitikken er tidligere også stilt til de folkevalgte (mer om dette i neste kapittel, om de folkevalgte).

Figur 4.2. Prosentandel som mener at påstander om ansvarlighet passer ganske eller svært godt.

Tabell 4.2. Gjennomsnittsskårer for påstander om ansvarlighet, på en skala fra 1 (passer svært dårlig) til 4 (passer svært godt).

	2014	2018	2022	Intervall	N
--	------	------	------	-----------	---

D Det er lett å holde seg orientert om hvilke saker som diskuteres i kommunepolitikken			2,8	2,5-3,1	13732
E Det er klare partipolitiske skillelinjer i kommunepolitikken			2,6	2,4-2,8	12848
F Jeg vet nok om forholdene her i kommunen til å kunne bruke stemmeseddelen på en fornuftig måte*	3,2	(2,8)	3,2	2,9-3,5	14164
M I denne kommunen er det en god tone i samfunnsdebatten			2,9	1,7-3,2	13231

* 2014: Stort sett vet **jeg** nok om forholdene her i kommunen til å bruke min stemmeseddel på en fornuftig måte i kommunevalget. 2018: Stort sett vet **innbyggerne** nok om forholdene her i kommunen til å bruke stemmeseddelen sin på en fornuftig måte i kommunevalget

Figur 4.2. viser at 62 prosent av innbyggerne i kommunene som deltok i undersøkelsen, mener det er lett å holde seg orientert om hvilke saker som diskuteres i kommunepolitikken. Det betyr at 38 prosent, altså mer enn en tredjedel av velgerne, ikke synes det er lett å holde seg orientert. Variasjonen i gjennomsnittskåre er ganske stor (mellom 2,5 og 3,1). Det betyr at det i noen kommuner er mange som synes det er vanskelig å holde seg orientert, mens det i andre kommuner er få som synes det er vanskelig å holde seg orientert.

Videre er 57 prosent enig i at det er klare partipolitiske skillelinjer i kommunepolitikken, mens 43 prosent er uenig i dette.

Nesten fire av fem mener de vet nok om forholdene i kommunen til å bruke stemmeseddelen på en fornuftig måte. Det er verdt å merke seg at det er flere som mener at de kan bruke stemmeseddelen på en fornuftig måte, enn som synes det er lett å holde seg orientert om hva som diskuteres i kommunepolitikken. En del opplever det med andre ord ikke som en forutsetning for å bruke stemmeseddelen på en fornuftig måte, at de klarer å holde seg orientert. Denne påstanden, med omtrent samme ordlyd, var med i undersøkelsen i 2014. I 2018 ble innbyggerne bedt om å vurdere hvorvidt «innbyggerne» og ikke «jeg» visste nok om forholdene til å bruke stemmeseddelen på en fornuftig måte. Da var gjennomsnittskåren lavere enn den var i henholdsvis 2014 og 2018, når respondentene ble bedt om å vurdere seg selv. Det kan altså se ut som om folk har større tillit til egen evne til å bruke stemmeseddelen på en fornuftig måte, enn de har til sine medborgeres evne.

Omtrent tre av fire mener det er en god tone i samfunnsdebatten i kommunen. Her er det betydelig variasjon i gjennomsnittsskåren mellom kommunene – mellom 1,7 og 3,2. I enkelte kommuner oppleves med andre ord tonen som svært dårlig, mens den i andre kommuner oppleves som svært god.

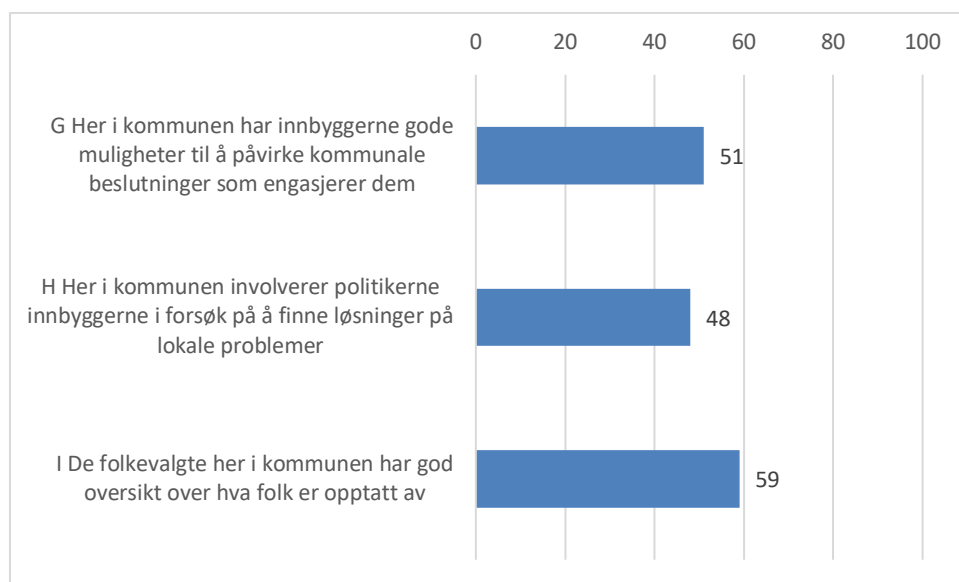
D Det er lett å holde seg orientert om hvilke saker som diskuteres i kommunepolitikken	Kvinner, eldre og de med høy utdanning mener i større grad enn andre at det er lett å holde seg orientert. Det samme gjør de som stemte ved valg. De som bor i store kommuner, mener det er vanskeligere å holde seg orientert. Sammenliknet med Høyrevelgere mener de som stemte AP, KrF, SV og Venstre i større grad at det er lett å holde seg orientert, mens de som stemte på Andre partier i mindre grad mener det er lett å holde seg orientert. Hvilken kommune en kommer fra forklarer 2% av variasjonen.
E Det er klare partipolitiske skillelinjer i kommunepolitikken	Eldre, de som stemte ved valg og de som bor i store kommuner, mener i større grad enn andre at denne påstanden passer godt i deres kommune. Innbyggere i sammenslåtte kommuner mener i mindre grad at

	påstanden passer (skillelinjene oppleves som mindre klare i sammenslåtte kommuner). Sammenliknet med Høyrevelgere er AP og SV-velgere mer enig i denne påstanden. Hvilken kommune en kommer fra forklarer 1% av variasjonen.
F Jeg vet nok om forholdene her i kommunen til å kunne bruke stemmeseddelen på en fornuftig måte	Menn, eldre, og de med høy utdanning mener i større grad enn andre at denne påstanden stemmer godt. Det samme gjelder dem som faktisk brukte stemmeseddelen (stemte ved valg). Sammenliknet med Høyrevelgere, er velgere som stemte eller ville ha stemt AP, KrF, Rødt, SV, og Venstre mer enige i denne påstanden. Det samme er innbyggere i små kommuner. Hvilken kommune en kommer fra forklarer 2% av variasjonen.
M I denne kommunen er det en god tone i samfunnsdebatten	Kvinner og de med høy utdanning synes i noe større grad at denne påstanden stemmer godt i deres kommune. Sammenliknet med Høyrevelgere synes velgere fra AP, KrF og MDG at denne påstanden passer bedre, mens velgere fra FrP, Rødt og Senterpartiet synes den passer dårligere. Innbyggere i sammenslåtte kommuner synes at påstanden passer dårligere enn innbyggere i ikke-sammenslåtte kommuner. Hvilken kommune en kommer fra forklarer 12% av variasjonen.

4.3 Borgernærhet

At lokaldemokratiet oppfattes som borgernært innebærer at innbyggerne inviteres til å delta i og påvirke politikken som utøves også i periodene mellom valg. Innbyggerne som deltok i undersøkelsen, ble bedt om å ta stilling til tre påstander om borgernærhet. To av dem er blitt stilt før – en helt fra 2010, og en fra 2014.

Tabell 4.3. Prosentandel som mener at påstander om borgernærhet passer ganske eller svært godt.

Tabell 4.3. Gjennomsnittsskårer for påstander om borgernærhet, på en skala fra 1 (passer svært dårlig) til 4 (passer svært godt).

	2010	2014	2018	2022	Intervall	N
--	------	------	------	------	-----------	---

G Her i kommunen har innbyggerne gode muligheter til å påvirke kommunale beslutninger som engasjerer dem*	2,4	2,5	2,5	2,5	2,2-2,8	13534
H Her i kommunen involverer politikerne innbyggerne i forsøk på å finne løsninger på lokale problemer		2,5	2,4	2,4	2,2-2,8	13438
I De folkevalgte her i kommunen har god oversikt over hva folk er opptatt av				2,7	2,3-2,9	13372

*I 2010 og 2014: Jeg er godt fornøyd med mulighetene jeg har til å påvirke kommunale beslutninger som engasjerer meg

Omtrent halvparten av innbyggerne i kommunene som deltok i undersøkelsen i 2022 mener at de har gode muligheter til å påvirke kommunale beslutninger som engasjerer dem. Litt færre, 48 prosent, mener politikerne i kommunen involverer innbyggere i forsøk på å finne løsninger på lokale problemer. Som vi ser av tabell 4.3., har gjennomsnittsskårene ikke endret seg for disse påstandene. For begge påstandene er variasjonen i gjennomsnittsskåre mellom kommunene nokså stor – mellom 2,2 og 2,8. Muligheter for påvirkning og involvering vurderes altså som betydelig dårligere i noen kommuner enn i andre.

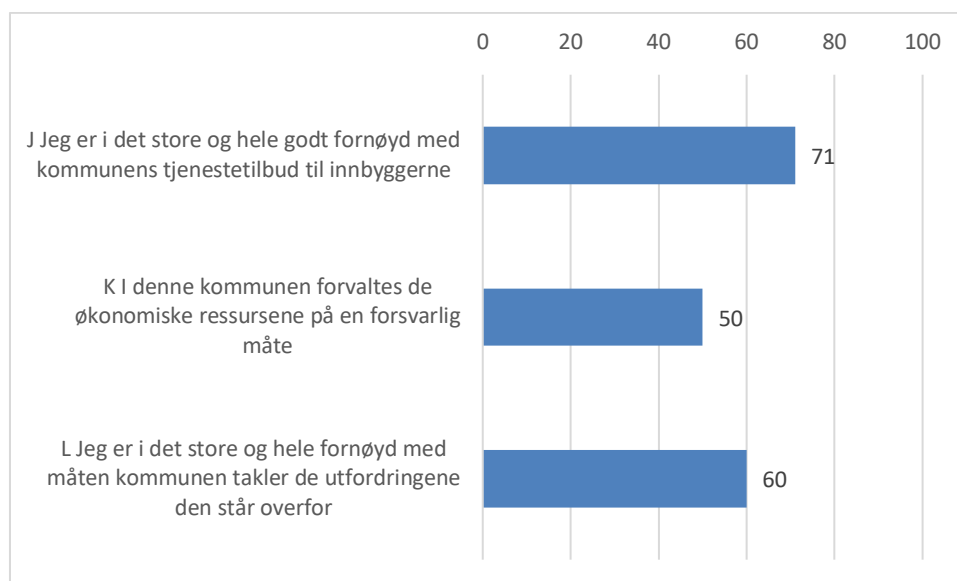
Nesten seks av ti mener de folkevalgte i kommunen har god oversikt over hva folk er opptatt av. Også her er variasjonen mellom kommunene stor: Gjennomsnittsskåren varierer fra 2,3 i kommunen der færrest mener at de folkevalgte har god oversikt, til 2,9 i kommunen der flest mener de folkevalgte har god oversikt.

G Her i kommunen har innbyggerne gode muligheter til å påvirke kommunale beslutninger som engasjerer dem	Kvinner er mer fornøyd enn menn med muligheten til å påvirke, yngre er mer fornøyd enn eldre, og høyt utdannede er mer fornøyd enn lavt utdannede. Innbyggere i store kommuner er mindre fornøyde enn innbyggere i små kommuner, og innbyggere i sammenslåtte kommuner er mindre fornøyde enn innbyggere i ikke-sammenslåtte kommuner. Sammenliknet med Høyrevelgere er de som stemte AP, KrF, SV, Venstre og MDG mer fornøyde, mens de som stemte FrP, Rødt, SP og Andre partier er mindre fornøyde. Hvilken kommune en kommer fra forklarer 3% av variasjonen.
H Her i kommunen involverer politikerne innbyggerne i forsøk på å finne løsninger på lokale problemer	Kvinner og folk i små kommuner er mer fornøyde med politikernes forsøk på å involvere innbyggerne. Sammenliknet med Høyrevelgere er de som stemmer AP, KrF, SV og Venstre mer fornøyde, mens de som stemmer Frp, Rødt og Andre partier er mindre fornøyde. Hvilken kommune en kommer fra forklarer 3% av variasjonen.
I De folkevalgte her i kommunen har god oversikt over hva folk er opptatt av	Kvinner og folk i små og ikke-sammenslåtte kommuner mener at denne påstanden passer bedre enn menn og folk i store eller sammenslåtte kommuner. Sammenliknet med Høyrevelgere mener de som stemte AP, KrF, SV, Venstre og MDG at denne påstanden passer bedre, mens de som stemte FrP, SP eller Andre partier mener den passer dårligere. Hvilken kommune en kommer fra forklarer 3% av variasjonen.

4.4 Effektivitet

«Effektivt styre» måler kommunens evne til å levere tjenester som er i samsvar med innbyggernes behov, samt at de folkevalgte har god styring. Tre påstander er blitt vurdert, og til sammen skal disse kunne si noe om hvordan innbyggerne vurderer kommunens effektivitet. De samme påstandene har vært med siden 2014, og en av påstandene, om tjenestetilbudet, var også med i 2010.

Figur 4.4. Prosentandel som mener at påstander om effektivitet passer ganske eller svært godt.

Tabell 4.4. Gjennomsnittsskårer for påstander om effektivitet, på en skala fra 1 (passer svært dårlig) til 4 (passer svært godt).

	2010	2014	2018	2022	Intervall	N
J Jeg er i det store og hele godt fornøyd med kommunens tjenestetilbud til innbyggerne*	3,1	3,0	2,9	2,7	2,4-3,2	14293
K I denne kommunen forvaltes de økonomiske ressursene på en forsvarlig måte		2,6	2,5	2,4	2,0-3,0	13475
L Jeg er i det store og hele fornøyd med måten kommunen takler de utfordringene den står overfor*		2,5	2,6	2,7	2,1-3,1	14036

* I 2014: Jeg er lite fornøyd med måten kommunen takler de langsiktige utfordringene som dette lokalsamfunnet står overfor. I 2014: Jeg er i det store og hele fornøyd med måten kommunen takler utfordringene som dette lokalsamfunnet står overfor

Litt er enn 70 prosent av innbyggerne i kommunene som har deltatt i denne undersøkelsen, er fornøyd med kommunens tjenestetilbud til innbyggerne. Det betyr at nesten 30 prosent ikke er fornøyd. Gjennomsnittsskåren er litt lavere i 2022, sammenliknet med de foregående undersøkelsene. Det er også verdt å merke seg at variasjonen i gjennomsnittsskåre mellom kommunene er stor – mellom 2,4, som betyr at flere er misfornøyd enn fornøyd og 3,2, som betyr at de langt fleste er fornøyd.

Halvparten av innbyggerne i undersøkelsen mener de økonomiske ressursene forvaltes på en forsvarlig måte i kommunen, mens halvparten mener de ikke forvaltes forsvarlig. Her er gjennomsnittsskåren omtrent den samme som i de to foregående undersøkelsene. Variasjonen i gjennomsnittsskåre mellom kommunene er på et helt skalapoeng, mellom 2,0 og 3,0. Vurderingen av hvordan de økonomiske ressursene forvaltes, varierer altså mye fra kommune til kommune.

Samme store variasjonsbredde ser vi for den tredje påstanden som skal si noe om effektivitet. Seksti prosent av innbyggerne er fornøyd med måten kommunen takler utfordringer på, mens 40 prosent ikke er fornøyd. Gjennomsnittskårene for kommunene varierer mellom 2,1 og 3,1. Den totale gjennomsnittskåren har ikke endret seg nevneverdig sammenliknet med de foregående undersøkelsene.

J Jeg er i det store og hele godt fornøyd med kommunens tjenestetilbud til innbyggerne	Her er det ingen forskjeller mellom kjønnene. Eldre og folk med høy utdanning er mer fornøyde med tjenestetilbudet. Det samme er folk i små og i ikke-sammenslåtte kommuner. Sammenliknet med Høyrevelgere er velgere som stemte eller ville ha stemt AP, KrF og MDG mer fornøyd, mens velgere som stemte eller ville ha stemt FrP, Rødt eller SP er mindre fornøyd. Hvilken kommune en kommer fra forklarer 4% av variasjonen.
K I denne kommunen forvaltes de økonomiske ressursene på en forsvarlig måte	Kvinner, eldre, de med lang utdanning og de som bor i små kommuner, mener i større grad enn andre at ressursene i kommunen forvaltes på en forsvarlig måte. Sammenliknet med Høyrevelgere mener velgere fra AP, KrF, SV og MDG i større grad at de økonomiske ressursene forvaltes forsvarlig, mens velgere fra FrP, SP og Andre partier i mindre grad mener de forvaltes forsvarlig. Hvilken kommune en kommer fra forklarer 9% av variasjonen.
L Jeg er i det store og hele fornøyd med måten kommunen takler de utfordringene den står overfor	Kvinner, eldre, de med lang utdanning, de som ikke stemte og de som bor i små kommuner er i større grad enn andre fornøyd med måten kommunen takler de utfordringene den står overfor. Sammenliknet med Høyrevelgere er velgere fra AP, KrF og MDG mer fornøyd, mens velgere fra FrP, Rødt, SP og Andre partier er mindre fornøyd. Hvilken kommune en kommer fra forklarer 7% av variasjonen.

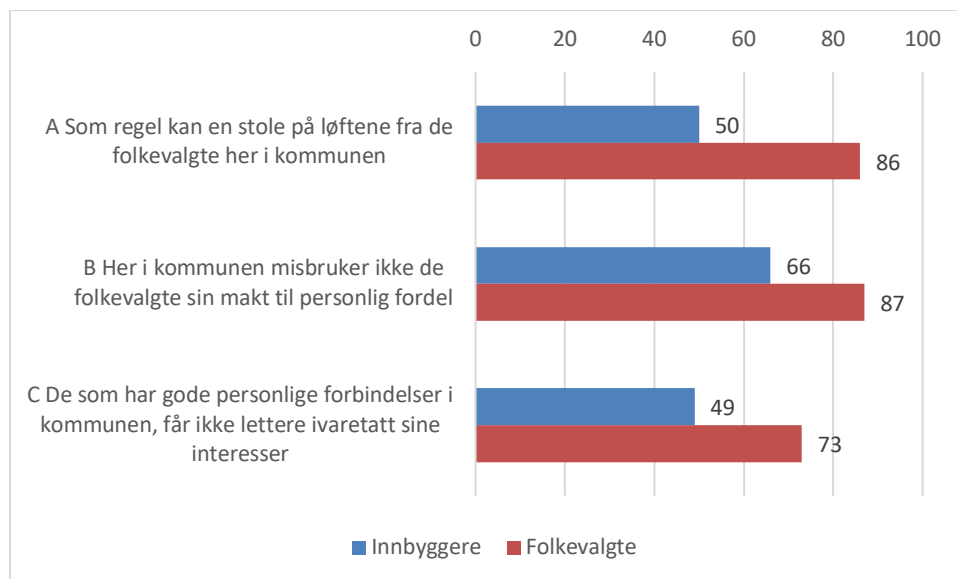
5. Folkevalgte

De folkevalgte tok stilling til de samme 13 påstandene som innbyggerne – om pålitelighet, ansvarlighet, borgernærhet og effektivitet. Videre tok de folkevalgte stilling til ytterligere 28 påstander om arbeidet som folkevalgt. Her presenteres først de folkevalgtes vurdering av de 13 spørsmålene som innbyggere og folkevalgte begge ble presentert for, og det gjøres en sammenlikning av innbyggernes og de folkevalgtes svar. Dernest presenteres de folkevalgtes vurdering av påstandene om arbeidet som folkevalgt. For hver dimensjon ved godt lokaldemokrati som presenteres, gjøres en enkel analyse av hvilke faktorer som påvirker de folkevalgtes svargivning. Først er det beregnet hvor stor del av variasjonen i enighet som skyldes den kommunen de folkevalgte tilhører (Intrakorrelasjonskoeffisienten, ICC). Som vi skal se er «kommuneeffekten» sterk for noen vurderinger, slik som vurderingen av hvorvidt det er en god tone i samfunnsdebatten. Det betyr at politikerne er nokså enige innad i en kommune, antakelig fordi de eksponeres for samme debattklima. For andre vurderinger er kommuneeffekten svak eller helt fraværende – det indikerer at det ikke er trekk ved kommunen, men andre forhold (for eksempel ved representantene selv), som påvirker hvordan de svarer. I en lineær regresjonsmodell er det estimert hvorvidt svargivning er knyttet til de folkevalgtes kjønn, alder, utdanning, om de er medlem av formannskapet, antall valgperioder de har sittet, innbyggertall i kommunen og hvorvidt kommunen var del av en sammenslåing i 2020. Det er også kontrollert for hvilket parti politikerne representerer. Her fungerer kategorien «andre partier» som referansekategori. Denne kategorien inneholder de som har svart at de representerer «andre partier» samt de som representerte bompengelisten.

5.1 Pålitelighet

Flertallet av de folkevalgte i de kommunene som har gjennomført KS' Lokaldemokratiundersøkelse i 2021/2022 vurderer de folkevalgtes pålitelighet som høy. I Figur 5.1. er prosentandelen folkevalgte som er enig i ulike påstander om pålitelighet sammenliknet med prosentandelen innbyggere som er enig i de samme påstandene. I tabell 5.1. er gjennomsnittskåren for påstandene oppgitt (for de folkevalgte). Videre er variasjonen mellom kommunen med lavest og høyest skåre oppgitt.

Figur 5.1. Prosentandel som mener at påstander om pålitelighet passer ganske eller svært godt.

Tabell 5.1.a Gjennomsnittskåre for påstander om pålitelighet. Folkevalgte. Skala 1 (passer svært dårlig) til 4 (passer svært godt).

	2010	2014	2018	2022	Intervall	N
A Som regel kan en stole på løftene fra de folkevalgte her i kommunen		3,1	3,1	3,0	2,6 – 3,5	1107
B Her i kommunen misbruker ikke de folkevalgte sin makt til personlig fordel		3,4	3,4	3,4	2,9 – 3,8	1084
C De som har gode personlige forbindelser i kommunen, får ikke lettere ivaretatt sine interesser*	2,7	2,5	2,4	2,9	2,6 – 3,3	1043

*I 2010, 2014 og 2018 var spørsmålet stilt omvendt: «De som har godt personlige forbindelser i kommunen får lettere ivaretatt sine interesser». Gjennomsnittsskårene fra disse to årene kan derfor ikke sammenliknes direkte med gjennomsnittsskåren for 2022.

De folkevalgte vurderer i betydelig høyere grad enn innbyggerne at de er verdt å ha tillit til. Dette gjelder for alle tre påstandene, men forskjellen er særlig stor for påstanden om hvorvidt man kan stole på løftene fra de folkevalgte i kommunen. Påstanden flest politikere er enig i er at de folkevalgte IKKE bruker makten sin til egen fordel. Påstanden færrest politikere er enig i, er påstanden om at man IKKE får sine interesser bedre ivaretatt derom man har gode personlige

forbindelser i kommunen. Mer enn en av fire politikere er uenig i denne påstanden og mener altså at personlige forbindelser har betydning for hvordan man får sine interesser ivaretatt.

Gjennomsnittsskåren for påstanden om løfter og om misbruk av makt, har vært stabile siden 2014.

Når det gjelder vurderingen av hvorvidt de med gode forbindelser IKKE lettere får ivaretatt sine interesser, er forskjellen mellom kommunene er litt mindre. Gjennomsnittsskåren på dette spørsmålet kan ikke sammenliknes med gjennomsnittsskåren fra 2014 og 2018, fordi spørsmålet da ble stilt motsatt vei, uten ordet «ikke» («De som har gode personlige forbindelser i kommunen får lettere ivaretatt sine interesser»).

For alle tre påstander er det nokså store forskjeller mellom kommunene, men forskjellene er litt mindre for påstanden om hvorvidt de med gode forbindelser ikke får ivaretatt sine interesser bedre enn andre.

I tabell 5.1.b er resultatene fra analysen av hvilke faktorer som påvirket de ulike påstandene, gjengitt. Bare de variablene som har en statistisk signifikant effekt på hver enkelt påstand, er kommentert. Det betyr at de variablene som ikke er kommentert, ikke har noen effekt.

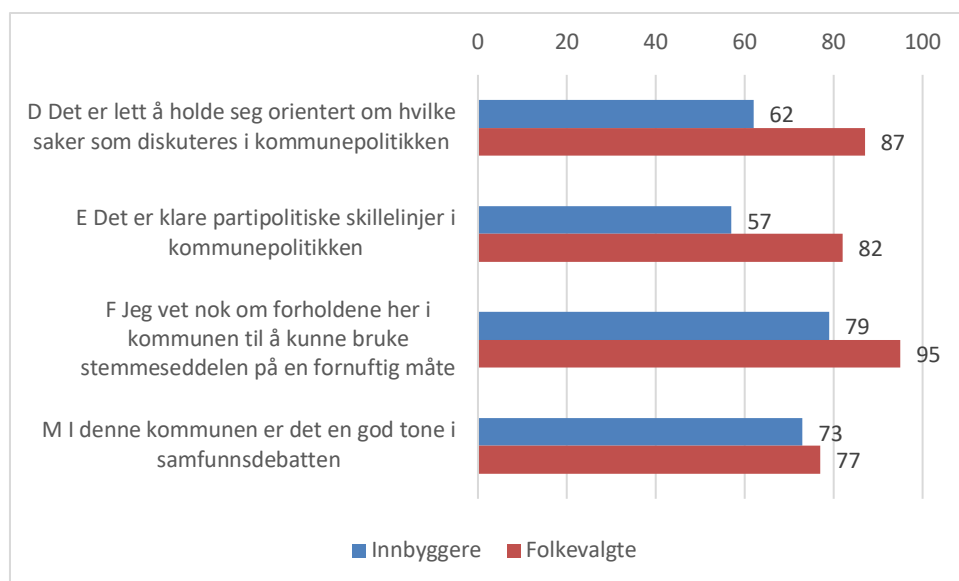
Tabell 5.1.b. Lineær regresjonsanalyse av påstander om pålitelighet.

A Som regel kan en stole på løftene fra de folkevalgte her i kommunen	Den eneste variabelen som slår ut her, er hvorvidt man representerer AP. De som representerer AP mener i større grad enn de som representerer andre partier, at man som regel kan stole på løftene til de folkevalgte. Hvilken kommune man tilhører forklarer omtrent 5 % av variasjonen i svargivning.
B Her i kommunen misbruker ikke de folkevalgte sin makt til personlig fordel	Mannlige representanter er i mindre grad enn kvinnelige, enige i denne påstanden. Det samme gjelder politikere i små kommuner. Sammenliknet med dem som representerer andre partier er representanter fra AP, Høyre, KrF, SP og Venstre, mer enig i denne påstanden. Hvilken kommune man tilhører forklarer omtrent 7 % av variasjonen i svargivning.
C De som har gode personlige forbindelser i kommunen, får ikke lettere ivaretatt sine interesser	Folkevalgte fra AP og KrF mer enig i denne påstanden enn folkevalgte fra andre partier. Hvilken kommune man tilhører forklarer bare 1 % av variasjonen i svargivning.

5.2 Ansvarlighet

Flertallet av de folkevalgte vurderer innbyggernes mulighet til å holde de folkevalgte til ansvar, som høy. I Figur 5.2. er prosentandelen folkevalgte som er enig i ulike påstander om ansvarlighet sammenliknet med prosentandelen innbyggere som er enig i de samme påstandene. I tabell 5.2.a er gjennomsnittsskåren for påstandene oppgitt (for de folkevalgte). Det er bare en av påstandene om pålitelighet, som de folkevalgte også tok stilling til i 2014 og 2018, og det er påstanden om partipolitiske skillelinjer. Her er skåren for de tre årene sammenliknet. Videre er variasjonen mellom kommunen med lavest og høyest skåre oppgitt.

Figur 5.2. Prosentandel som mener at ansvarlighet om pålitelighet passer ganske eller svært godt.

Tabell 5.2. Gjennomsnittskåre for påstander om ansvarlighet. Folkevalgte. Skala 1 (passer svært dårlig) til 4 (passer svært godt).

	2014	2018	2022	Intervall	N
D Det er lett å holde seg orientert om hvilke saker som diskuteres i kommunepolitikken			3,2	2,9 - 3,5	1112
E Det er klare partipolitiske skillelinjer i kommunepolitikken	3,0	3,0	3,1	2,5 – 3,6	1107
F Jeg vet nok om forholdene her i kommunen til å kunne bruke stemmeseddelen på en fornuftig måte			3,7	3,3 - 3,9	1098
M I denne kommunen er det en god tone i samfunnsdebatten			3,0	1,5 – 3,7	1110

De fleste folkevalgte mener det er lett å holde seg orientert om hvilke saker som diskuteres i kommunepolitikken, men det er et lite mindretall som ikke synes det er lett. Det er også en del variasjon mellom kommunene i dette spørsmålet.

Vurderingen av hvorvidt det er klare partipolitiske skillelinjer i kommunepolitikken har holdt seg stabil, og her er det stor variasjon mellom kommunene.

Langt de fleste mener de vet nok om forholdene i kommunen til å kunne bruke stemmeseddelen på en fornuftig måte. Det er en overlapp mellom dem som ikke synes de vet nok, og de som ikke synes det er lett å holde seg orientert (fremgår ikke av tabellen her).

Påstanden om tonen i samfunnsdebatten er den påstanden der det er størst variasjon mellom kommunene i undersøkelsen. Gjennomsnittet for alle kommunene sier derfor ikke så mye om hvordan debatten oppleves i den enkelte kommune.

I tabell 5.2.b er resultatene fra analysen av hvilke faktorer som påvirket de ulike påstandene, gjengitt. Bare de variablene som har en statistisk signifikant effekt på hver enkelt påstand, er kommentert. Det betyr at de variablene som ikke er kommentert, ikke har noen effekt.

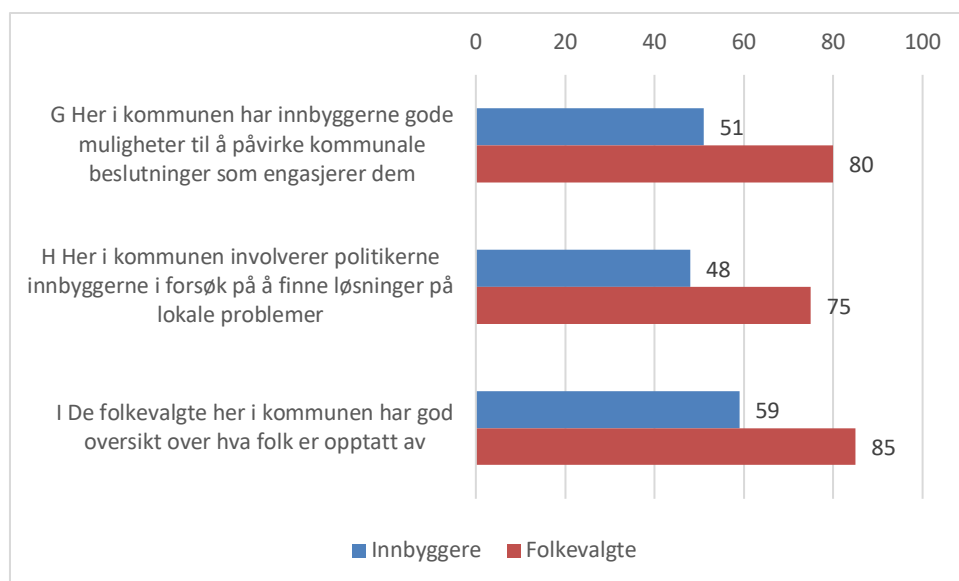
Tabell 5.2.b. Lineær regresjonsanalyse av påstander om ansvarlighet.

D Det er lett å holde seg orientert om hvilke saker som diskuteres i kommunepolitikken	Folkevalgte fra AP, Høyre, KrF og SP mener i noe større grad enn andre at det er lett å holde seg orientert om hvilke saker som diskuteres i kommunepolitikken. Vurderingen av hvor lett det er å orientere seg varierer lite mellom kommuner (3% av variasjonen forklares av hvilken kommune man er representant i).
E Det er klare partipolitiske skillelinjer i kommunepolitikken	De som har sittet i flere perioder eller er folkevalgt i store kommuner mener i større grad enn andre at det er klare partipolitiske skillelinjer i kommunepolitikken. De med høy utdanning og de som er folkevalgt i små kommuner, mener i mindre grad enn andre at det er klare partipolitiske skillelinjer i kommunepolitikken. Det gjelder også representanter fra FrP. Vurderingen av skillelinjer varierer betydelig mellom kommuner – 14 prosent av variasjonen kan forklares med hvilken kommune man er representant i.
F Jeg vet nok om forholdene her i kommunen til å kunne bruke stemmeseddelen på en fornuftig måte	De som har sittet i mange valgperioder mener i større grad enn de som har sittet kort, at de vet nok om forholdene i kommunen til å kunne bruke stemmeseddelen på en fornuftig måte. Bare 1% av variasjonen kan forklares med hvilken kommune man tilhører.
I denne kommunen er det en god tone i samfunnsdebatten	De som har sittet i mange perioder er i mindre grad enn de som har sittet i få, enig i at det er en god tone i samfunnsdebatten. Representanter fra AP, Høyre, KrF, MDG og SP mener i større grad enn «Andre Partier» at det er en god tone., mens de som representerer bygdelister i mindre grad enn «Andre Partier» mener at det er en god tone i samfunnsdebatten. Representanter i store kommuner er mer fornøyd med tonen i samfunnsdebatten enn representanter i små kommuner. Variasjonen i hvordan representantene vurderer tonen i debatten kan i stor grad forklares med hvilken kommune de er representanter i: 31 prosent av variasjonen kan forklares med kommune.

5.3 Borgernærhet

Flertallet av de folkevalgte i de kommunene som har gjennomført KS' Lokaldemokratiundersøkelse i 2021/2022 vurderer borgernærheten som god. I Figur 5.3. er prosentandelen folkevalgte som er enig i ulike påstander om borgernærhet sammenliknet med prosentandelen innbyggere som er enig i de samme påstandene om borgernærhet. I tabell 5.3.a er gjennomsnittskåren for påstandene oppgitt (for de folkevalgte). To av tre påstander om borgernærhet var med i undersøkelsene i 2014 og 2018. For disse to påstandene er skåren for de tre årene sammenliknet. Videre er variasjonen mellom kommunen med lavest og høyest skåre oppgitt.

Figur 5.3. Prosentandel som mener at påstander om borgernærhet passer ganske eller svært godt.

Tabell 5.3.a Gjennomsnittskåre for påstander om borgernærhet. Folkevalgte. Skala 1 (passer svært dårlig) til 4 (passer svært godt).

	2014	2018	2022	Intervall	N
G Her i kommunen har innbyggerne gode muligheter til å påvirke kommunale beslutninger som engasjerer dem	3,1	3,1	3,0	2,6 – 3,5	1094
H Her i kommunen involverer politikerne innbyggerne i forsøk på å finne løsninger på lokale problemer	3,0	3,0	2,9	2,5 – 3,6	1084
I De folkevalgte her i kommunen har god oversikt over hva folk er opptatt av			3,0	2,7 – 3,5	1083

Selv om flertallet av de folkevalgte mener at innbyggerne har gode muligheter for å påvirke, at politikerne involverer dem i forsøk på å finne løsninger, og at de folkevalgte har god oversikt over hva folk er opptatt av, så er det et betydelig mindretall som ikke er enig i disse påstandene. Og som man kan se av figur 5.3 får de som er kritiske til borgernærheten følge av rundt halvparten av innbyggerne. Gjennomsnittsskåren for påstandene om mulighet for påvirkning og om involvering har holdt seg stabile siden 2014 (nedgangen på 0,1 skalapoeng er ikke statistisk signifikant). Det er betydelig variasjon når det gjelder hvordan politikere i ulike kommuner vurderer dette. I enkelte kommuner er halvparten av de folkevalgte uenige i at påvirkningsmulighetene og involveringen er god, mens i andre kommuner er nesten alle de folkevalgte tilfreds med dette. Påstanden om at de folkevalgte i kommunen har god oversikt, er ny i 2022, og som vi ser varierer vurderingen også for denne påstanden betydelig mellom kommunene.

I tabell 5.3.b er resultatene fra analysen av hvilke faktorer som påvirket de ulike påstandene, gjengitt. Bare de variablene som har en statistisk signifikant effekt på hver enkelt påstand, er kommentert. Det betyr at de variablene som ikke er kommentert, ikke har noen effekt.

Tabell 5.3.b. Lineær regresjonsanalyse av påstander om borgernærhet.

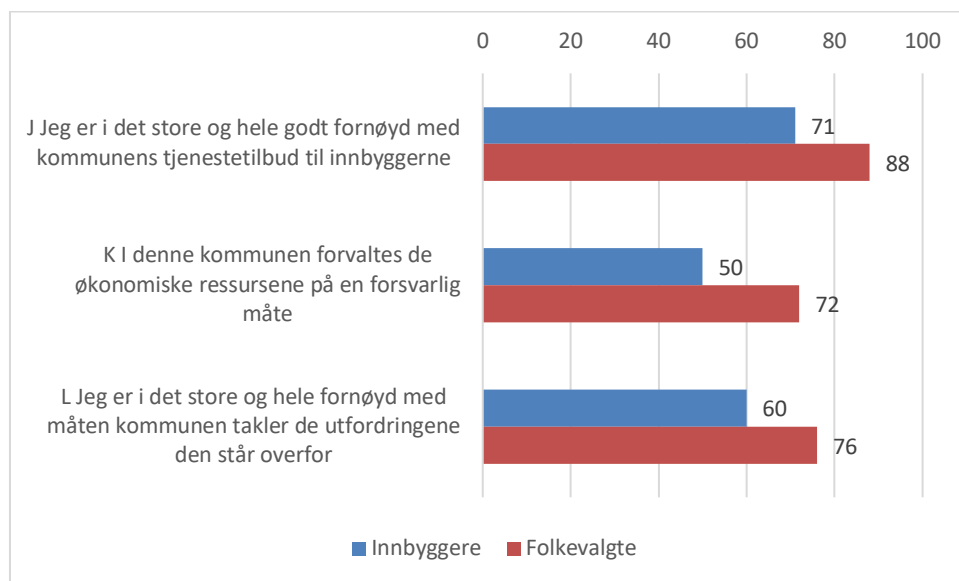
G Her i kommunen har innbyggerne gode muligheter til å	Kvinner er i mindre grad enn menn fornøyd med innbyggernes muligheter til å påvirke kommunale beslutninger. Politikere fra AP, Høyre, KrF, SP, SV og Venstre er mer fornøyd enn representanter fra «Andre Partier». Det er ingen forskjeller mellom små
--	---

påvirke kommunale beslutninger som engasjerer dem	og store kommuner. 5% av variasjonen kan forklares med hvilken kommune de folkevalgte tilhører.
H Her i kommunen involverer politikerne innbyggerne i forsøk på å finne løsninger på lokale problemer	Representanter fra KrF er mer fornøyd og representanter fra Rødt er mindre fornøyd enn representanter fra «Andre Partier», med i hvilken grad politikerne involverer innbyggerne i forsøk på å finne løsninger på lokale problemer. 4% av variasjonen kan forklares med hvilken kommune de folkevalgte tilhører.
I De folkevalgte her i kommunen har god oversikt over hva folk er opptatt av	Politikere fra AP, Høyre og SP mener i større grad enn politikere fra «Andre Partier» at de folkevalgte i kommunen har godt oversikt over hva folk er opptatt av. Politikere i sammenslåtte kommuner mener i mindre grad enn politikere i ikke-sammenslåtte kommuner, at de folkevalgte har god oversikt. 3% av variasjonen kan forklares med hvilken kommune de folkevalgte tilhører.

5.4 Effektivitet

Flertallet av de folkevalgte som har deltatt i undersøkelsen vurderer effektiviteten som god. I Figur 5.4. er prosentandelen folkevalgte som er enig i ulike påstander om effektivitet sammenliknet med prosentandelen innbyggere som er enig i de samme påstandene. I tabell 5.4.a er gjennomsnittsskåren for påstandene oppgitt (for de folkevalgte). Alle tre påstander om effektivitet var med i undersøkelsene i 2014 og 2018, og skåren for de tre årene er sammenliknet. Videre er variasjonen mellom kommunen med lavest og høyest skåre oppgitt.

Figur 5.4. Prosentandel som mener at påstander om effektivitet passer ganske eller svært godt.

Tabell 5.1. Gjennomsnittsskåre for påstander om pålitelighet. Folkevalgte. Skala 1 (passer svært dårlig) til 4 (passer svært godt).

	2014	2018	2022	Intervall	N
J Jeg er i det store og hele godt fornøyd med kommunens tjenestetilbud til innbyggerne	3,2	3,3	3,1	2,6 – 3,6	1111

K I denne kommunen forvaltes de økonomiske ressursene på en forsvarlig måte	3,1	3,2	2,9	2,3 – 3,6	1106
L Jeg er i det store og hele fornøyd med måten kommunen takler utfordringene den står overfor*	(2,9)	3,1	2,9	2,4 – 3,4	1103

* I 2014: Jeg er lite fornøyd med måten kommunen takler de langsiktige utfordringene som dette lokalsamfunnet står overfor. I 2018: Jeg er i det store og hele fornøyd med måten kommunen takler utfordringene som dette lokalsamfunnet står overfor

Det er en statistisk signifikant nedgang i gjennomsnittsskåren for alle tre påstander, sammenliknet med 2018 (ikke sammenliknet med 2014). Det er også verdt å merke seg at selv om gjennomsnittsskåren er høy, så er det betydelig variasjon mellom kommunene. Dette gjelder spesielt i vurderingen av hvordan de økonomiske ressursene forvaltes i kommunen. Men også i spørsmålene om tjenestetilbudet til innbyggerne og om måten kommunen takler utfordringer på, er variasjonen stor, og i kommunene som skårer lavest er omtrent halvparten uenig.

I tabell 5.4.b er resultatene fra analysen av hvilke faktorer som påvirket de ulike påstandene, gjengitt. Bare de variablene som har en statistisk signifikant effekt på hver enkelt påstand, er kommentert. Det betyr at de variablene som ikke er kommentert, ikke har noen effekt.

Tabell 5.4.b. Lineær regresjonsanalyse av påstander om effektivitet.

J Jeg er i det store og hele godt fornøyd med kommunens tjenestetilbud til innbyggerne	Representanter fra store kommuner og sammenslåtte kommuner er mindre fornøyd med kommunens tjenestetilbud til innbyggerne sammenliknet med representanter fra små kommuner og ikke-sammenslåtte kommuner. Ellers er representanter fra AP, Høyre, KrF, SP og Venstre mer fornøyd enn andre representanter. Hvilken kommune representantene kommer fra, forklarer 9% av variasjonen.
K I denne kommunen forvaltes de økonomiske ressursene på en forsvarlig måte	Eldre representanter og de som er medlem av formannskapet, er mer fornøyd med måten de økonomiske ressursene forvaltes på i kommunen, enn yngre representanter og de som ikke er medlem av formannskapet, er. Representanter fra Høyre, KrF, SP, SV og Venstre er mer fornøyd enn representanter fra «Andre Partier». Hvilken kommune representantene kommer fra, forklarer 13% av variasjonen.
L Jeg er i det store og hele fornøyd med måten kommunen takler utfordringene den står overfor	Representanter fra store kommuner er mindre fornøyd med måten kommunen takler utfordringer på, enn representanter fra små kommuner. Representanter fra AP, KrF, SP og Venstre er mer fornøyd enn andre. Hvilken kommune representantene kommer fra, forklarer 8% av variasjonen.

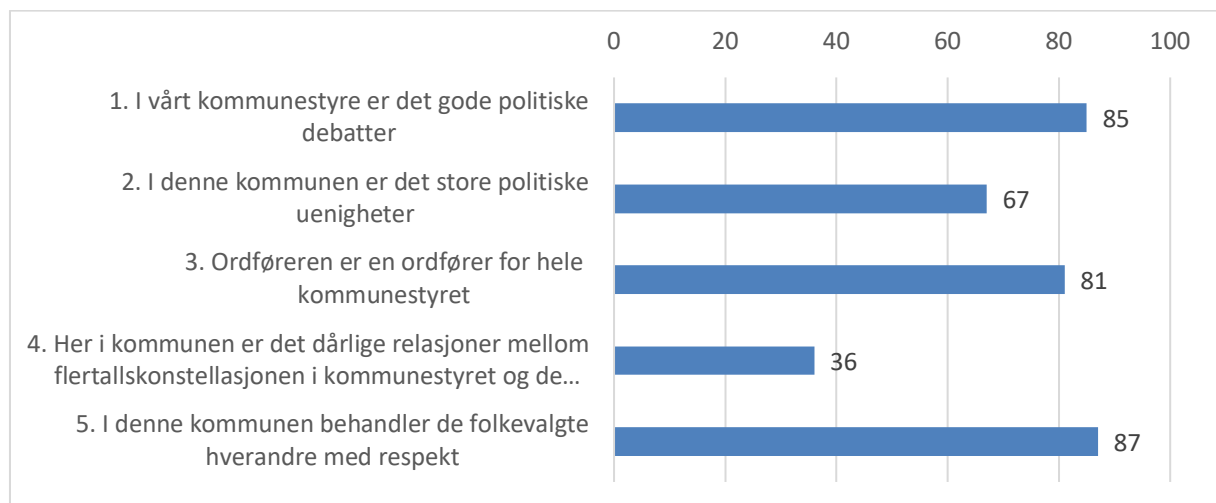
6 Arbeidet og rollen som folkevalgt

Resultatene fra de 28 spørsmålene som kun gikk til folkevalgte er presentert nedenfor. Spørsmålene er delt inn i fire temabolker: forholdet de folkevalgte imellom, arbeidet som folkevalgt, forholdet til administrasjonen og forholdet til innbyggerne. Spørsmålene er nummerert slik som i spørreskjemaet til politikerne. Som for spørsmålene over, er andelen som er enig i de ulike påstandene presentert i en figur. Dernest er gjennomsnittsskårene for hele utvalget oppgitt, samt variasjonsbredden (intervallet mellom den kommunen som skåret lavest og høyest). For de spørsmålene som er stilt i tidligere undersøkelsen, er gjennomsnittsskåren oppgitt for disse årene.

6.1 Forholdet folkevalgte imellom

Flertallet av de folkevalgte vurderer forholdet folkevalgte imellom som godt, men det er nokså store variasjoner både innad i og mellom kommuner. I Figur 6.1. er prosentandelen folkevalgte som er enig i ulike påstander om forholdet folkevalgte imellom oppgitt. I tabell 6.1.a er gjennomsnittsskåren for påstandene oppgitt. Fire av fem påstander om forholdet folkevalgte imellom var med i undersøkelsene i 2014 og 2018, og skåren for de tre årene er sammenliknet. Videre er variasjonen mellom kommunen med lavest og høyest skåre oppgitt.

Figur 6.1. Prosentandel som mener at påstander om forholdet folkevalgte imellom passer ganske eller svært godt.

Tabell 6.1. Gjennomsnittsskåre for påstander om forholdet folkevalgte imellom. Skala 1 (passer svært dårlig) til 4 (passer svært godt).

	2014	2018	2022	Intervall	N
1. I vårt kommunestyre er det gode politiske debatter	3,0	3,1	3,1	2,5 – 3,4	1113
2. I denne kommunen er det store politiske uenigheter			2,0	2,2 – 3,5	1108
3. Ordføreren er en ordfører for hele kommunestyret	3,2	3,2	3,2	2,3 – 3,8	1091
4. Her i kommunen er det dårlige relasjoner mellom flertallskonstellasjonen i kommunestyret og de øvrige partiene (2014 og 2018: ... mellom posisjon og opposisjon)*	2,3	2,2	2,3	1,6 – 3,2	1099
5. I denne kommunen behandler de folkevalgte hverandre med respekt (2018: politikerne; 2014: Jeg blir behandlet med respekt av mine kolleger i bystyret/kommunestyret)	(3,5)**	3,3	3,2	2,6 – 3,8	1104

* I rapportene fra 2014 og 2018 ble skalaen snudd, og skårene som var oppgitt var hhv 2,7 og 2,8. Dersom vi hadde snudd skalaen i 2022, ville skåren blitt 2,7, men vi har valgt å presentere skåren slik den er. Her er altså en lav verdi positivt (fravær av dårlig relasjon)** Jeg blir behandlet med respekt av mine kolleger i kommunestyret/bystyret

Det første som er verdt å merke seg, er at ingen av gjennomsnittsskårene er signifikant forskjellig fra 2018 eller 2014. Det andre som er verdt å merke seg er den store variasjonen mellom kommunen

som skårer høyest og lavest for hvert spørsmål. Særlig store er forskjellene når det gjelder vurderingen av påstanden om forholdet mellom flertallskonstellasjonen og de øvrige partiene. (NB! Denne påstanden er formulert slik at en høy skåre indikerer en dårlig relasjon – høy skåre vil si at mange er enige i at relasjonen er dårlig). Det er også store forskjeller i vurderingen av hvorvidt de folkevalgte behandler hverandre med respekt og i vurderingen av hvorvidt ordfører er en ordfører for hele kommunestyret. Forholdet de folkevalgte imellom ser altså ut til å variere betydelig mellom kommuner.

I tabell 5.5.b er resultatene fra analysen av hvilke faktorer som påvirket de ulike påstandene, gjengitt. Bare de variablene som har en statistisk signifikant effekt på hver enkelt påstand, er kommentert. Det betyr at de variablene som ikke er kommentert, ikke har noen effekt. Som vi ser av tabellen så er hovedtendensen at hvilken kommune en tilhører forklarer mye av variasjonen i svargivningen. Det ser altså ut til at det i stor grad er klimaet internt i hvert kommunestyre som bestemmer hvordan de folkevalgte oppfatter forholdet seg imellom.

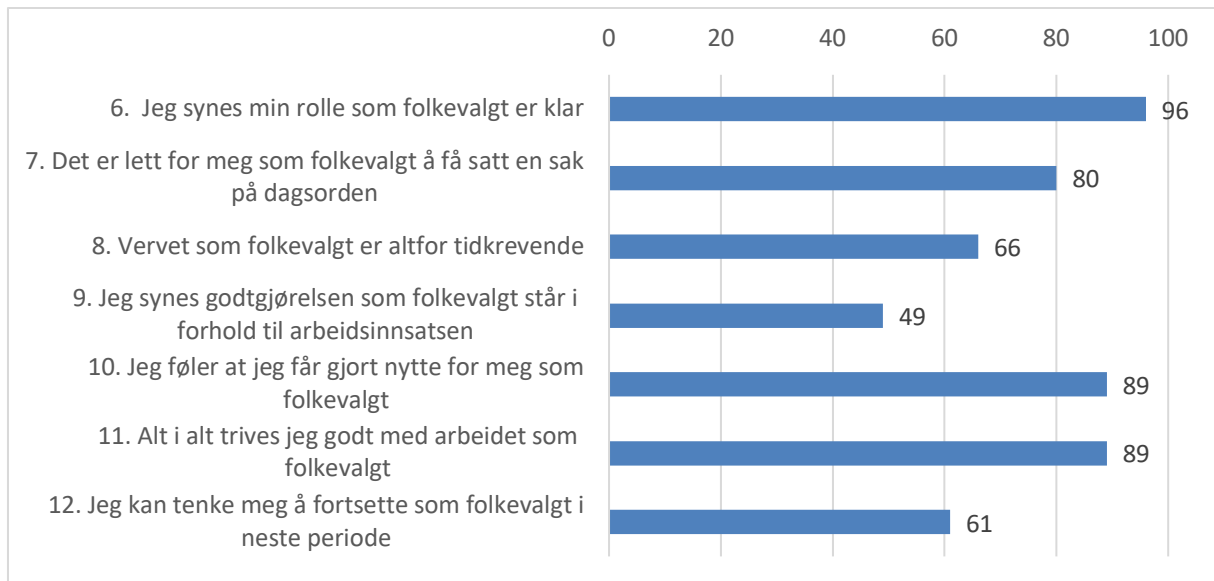
Tabell 5.5.b. Lineær regresjonsanalyse av påstander om forholdet folkevalgte imellom.

1. I vårt kommunestyre er det gode politiske debatter	De som representerte bygdelister, var i mindre grad enn andre enig i påstanden om at det er gode politiske debatter i kommunestyret. Hvilken kommune en er representant i forklarer 10% av variasjonen.
2. I denne kommunen er det store politiske uenigheter	Ingen av variablene inkludert i modellen hadde statistisk signifikant effekt på synet på politiske uenigheter. Hvilken kommune en tilhørte forklarer imidlertid 20% av variasjonen.
3. Ordføreren er en ordfører for hele kommunestyret	Representanter i store kommuner synes i større grad enn representanter i små kommuner at ordføreren er en ordfører for hele kommunestyret. Ellers er representanter fra AP, KrF, MDG og SP mer enig i denne påstanden enn representanter fra «Andre Partier» Hvilken kommune en tilhører, forklarer 8% av variasjonen.
4. Her i kommunen er det dårlige relasjoner mellom flertallskonstellasjonen i kommunestyret og de øvrige partiene	Eldre representanter synes i større grad enn yngre representanter at det er dårlige relasjoner mellom flertallskonstellasjonen i kommunestyret og de øvrige partiene. Hvilken kommune en tilhører forklarer 19% av variasjonen.
5. I denne kommunen behandler de folkevalgte hverandre med respekt	Representanter som har sittet i flere valgperioder er i mindre grad enn andre enig i at de folkevalgte behandler hverandre med respekt. Det er også de som representerer bygdelister. Representanter fra store kommuner synes i større grad enn representanter fra små kommuner at de folkevalgte behandler hverandre med respekt. Hvilken kommune en tilhører forklarer 19% av variasjonen.

6.2 Arbeidet som folkevalgt

Flertallet av de folkevalgte vurderer arbeidet som folkevalgt som, og variasjonene her er mindre enn de var for vurderingene av forholdet de folkevalgte imellom (presentert over). Det er likevel en del variasjon både innad i og mellom kommunene. I Figur 6.2. er prosentandelen folkevalgte som er enig i ulike påstander om arbeidet som folkevalgt, oppgitt. I tabell 6.2.a er gjennomsnittskåren for påstandene oppgitt. Seks av syv påstander om arbeidet som folkevalgt var med i undersøkelsene i 2014 og 2018, og skåren for de tre årene er sammenliknet. Videre er variasjonen mellom kommunen med lavest og høyest skåre oppgitt.

Figur 6.2. Prosentandel som mener at påstander om arbeidet som folkevalgt passer ganske eller svært godt.

Tabell 6.2.a Gjennomsnittskåre for påstander om arbeidet som folkevalgt. Skala 1 (passer svært dårlig) til 4 (passer svært godt).

	2014	2018	2022	Intervall	N
6. Jeg synes min rolle som folkevalgt er klar	3,4	3,4	3,5	3,2 – 3,7	1111
7. Det er lett for meg som folkevalgt å få satt en sak på dagsorden (2014 og 2018: Her i kommunen er det lett for de folkevalgte å få satt en sak på dagsorden)	(3,1)	(3,1)	3,1	2,5 – 3,4	1008
8. Vervet som folkevalgt er altfor tidkrevende (NB! Høy skåre vil si at man synes vervet er altfor tidkrevende)	2,7	2,7	2,9	2,4 – 3,2	1094
9. Jeg synes godtgjørelsen som folkevalgt står i forhold til arbeidsinnsatsen	2,5	2,4	2,4	2,0 – 2,8	1084
10. Jeg føler at jeg får gjort nytte for meg som folkevalgt (2014 og 2018: Jeg synes jeg får gjort nytte for meg som folkevalgt)	3,2	3,2	3,2	2,9 – 3,4	1107
11. Alt i alt trives jeg godt med arbeidet som folkevalgt	3,3	3,3	3,2	2,8 – 3,6	1107
12. Jeg kan tenke meg å fortsette som folkevalgt i neste periode (2018: Det politiske arbeidet som folkevalgt har gitt mersmak)		(3,1)	2,7	2,1 – 3,3	1107

I gjennomsnitt er de folkevalgte svært fornøyd med noen sider ved arbeidet som folkevalgt og mindre fornøyd med andre. Det store flertallet synes rollen som folkevalgt er klar, og det store flertallet trives med rollen som folkevalgt og synes de får gjort nytte for seg. De fleste synes også det er lett å få satt en sak på dagsorden, men det er verdt å merke seg at en av fem ikke synes dette er lett. Gjennomsnittsskårene for disse påstandene har ikke endret seg siden 2014 og 2018.

To forhold er de folkevalgte mindre fornøyd med. For det første er det flere som er enig enn uenig i at arbeidet som folkevalgt er altfor tidkrevende (66 prosent mener dette). Gjennomsnittsskåren for denne påstanden har økt, og det betyr at flere mener vervet er altfor tidkrevende nå i 2022 enn de gjorde i 2014 og 2018. For det andre mener omtrent halvparten at godtgjørelsen de får ikke står i forhold til arbeidsinnsatsen. Det er samme andel som i 2014 og 2018.

Spørsmålet om hvorvidt man kunne tenke seg å fortsette som folkevalgt, er ikke blitt stilt før. Samlet sett sier 61 prosent at de kunne tenke seg det, men her ser vi at det er stor variasjon mellom kommunene.

I tabell 6.2.b er resultatene fra analysen av hvilke faktorer som påvirket de ulike påstandene, gjengitt. Bare de variablene som har en statistisk signifikant effekt på hver enkelt påstand, er kommentert. Det betyr at de variablene som ikke er kommentert, ikke har noen effekt. Hvilken kommune en tilhører forklarer lite av hvordan arbeidet som folkevalgt vurderes. Det som ser ut til å bety noe for flere av forholdene som er vurdert, er posisjon og erfaring.

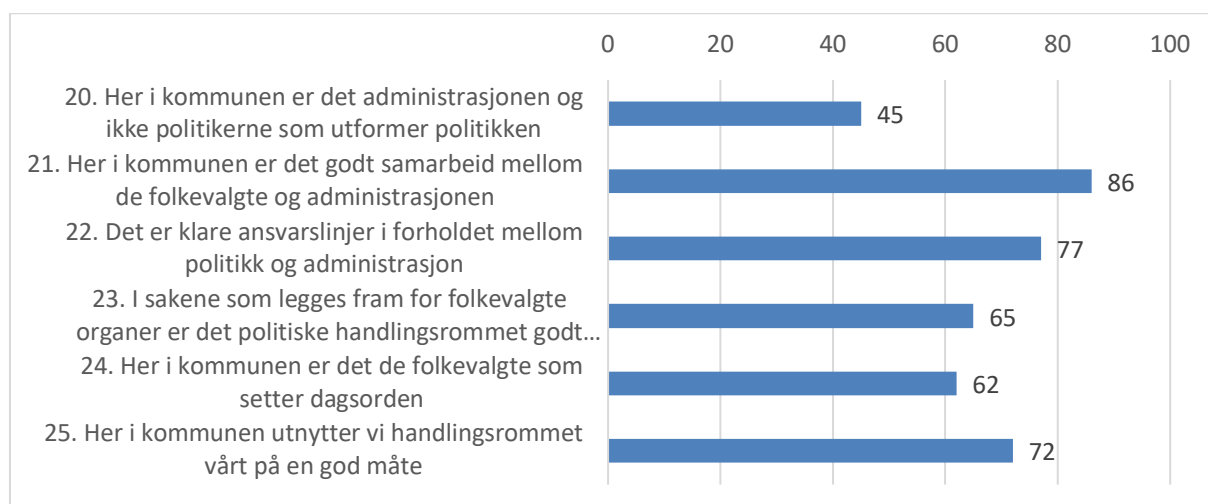
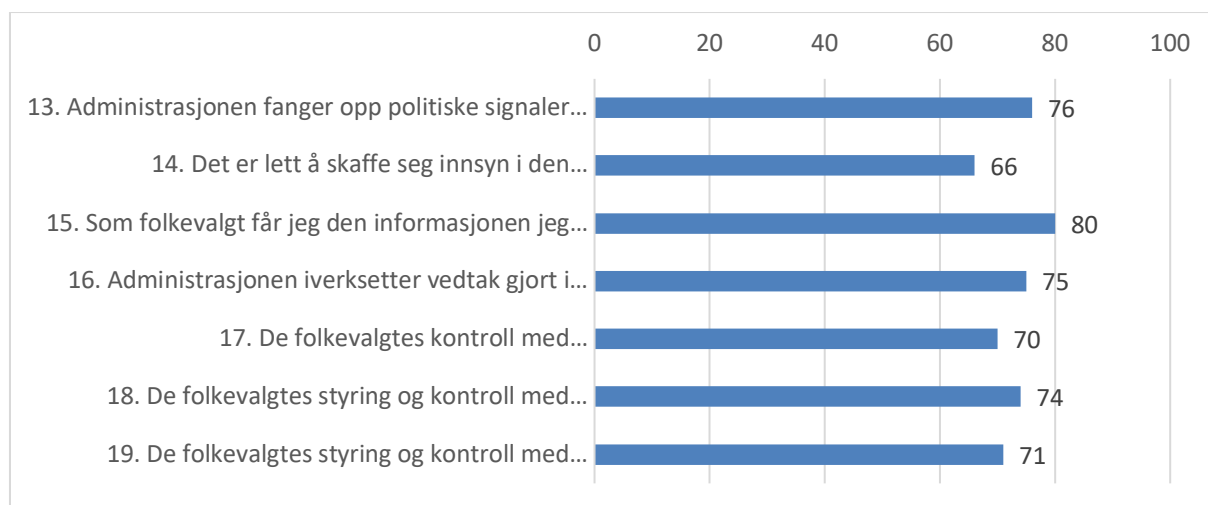
Tabell 6.2.b. Lineær regresjonsanalyse av påstander om arbeidet som folkevalgt.

6. Jeg synes min rolle som folkevalgt er klar	De som har sittet i mange valgperioder er i større grad enig i at rollen som folkevalgt er klar. Hvilken kommune en tilhører forklarer bare 1% av variasjonen.
7. Det er lett for meg som folkevalgt å få satt en sak på dagsorden	De som har sittet i mange valgperioder er i større grad enig i at det er lett å få satt en sak på dagsorden. De som representerer bygdelister og som bor i sammenslåtte kommuner, er i mindre grad enig i at det er lett å få satt en sak på dagsorden. Hvilken kommune en tilhører forklarer 6% av variasjonen.
8. Vervet som folkevalgt er altfor tidkrevende	Yngre synes i større grad enn eldre at vervet som folkevalgt er altfor tidkrevende. Representanter fra FrP, SP og bygdelister synes i større grad enn andre at vervet er altfor tidkrevende. Det samme gjelder representanter i sammenslåtte kommuner. Hvilken kommune en tilhører forklarer 3% av variasjonen.
9. Jeg synes godtgjørelsen som folkevalgt står i forhold til arbeidsinnsatsen	Eldre representanter synes i større grad enn yngre at godtgjørelsen som folkevalgt står i forhold til arbeidsinnsatsen. Det samme gjelder de som representerer SV. Hvilken kommune en tilhører forklarer 3% av variasjonen.
10. Jeg føler at jeg får gjort nytte for meg som folkevalgt	De som er medlem av formannskapet og som har sittet i flere perioder, synes i større grad enn andre at de får gjort nytte for seg som folkevalgt. Hvilken kommune en tilhører forklarer ikke noe av variasjonen (0%).
11. Alt i alt trives jeg godt med arbeidet som folkevalgt	De som er medlem av formannskapet og som har sittet i flere perioder trives bedre enn andre med arbeidet som folkevalgt. Også representanter i store kommuner og i ikke-sammenslåtte kommuner trives bedre med arbeidet som folkevalgt. Hvilken kommune en tilhører forklarer 4% av variasjonen.
12. Jeg kan tenke meg å fortsette som folkevalgt i neste periode	Kvinner kan i mindre grad enn menn tenke seg å fortsette i neste periode. De som sitter i formannskapet eller som er representanter i store kommuner, kan i større grad tenke seg å fortsette i neste periode. Hvilken kommune en tilhører forklarer 3% av variasjonen.

6.3 Forholdet til administrasjonen

Flertallet av de folkevalgte vurderer forholdet til administrasjonen som godt, men en betydelig andel vurderer sider ved forholdet til administrasjonen som mindre godt. Det er til dels store variasjoner mellom kommunene når det gjelder hvordan de folkevalgte vurderer forholdet til administrasjonen. I Figur 6.3.1 og 6.3.2 er prosentandelen folkevalgte som er enig i ulike påstander om forholdet til administrasjonen, oppgitt. I tabell 6.3.a er gjennomsnittskåren for påstandene oppgitt. Syv av tolv påstander om forholdet til administrasjonen var med i undersøkelsene i 2014 og 2018, og for disse er skåren for de tre årene er sammenliknet. Videre er variasjonen mellom kommunen med lavest og høyest skåre oppgitt.

Figur 6.3.1 og 6.3.2. Prosentandel som mener at påstander om forholdet til administrasjonen passer ganske eller svært godt.

Tabell 6.3.a Gjennomsnittskåre for påstander om arbeidet som forholdet til administrasjonen. Skala 1 (passer svært dårlig) til 4 (passer svært godt).

	2014	2018	2022	Intervall	N
13. Administrasjonen fanger opp politiske signaler fra folkevalgte organer (2010; 14; 18: Administrasjonen er flink til å fange opp politiske signaler fra de folkevalgte)	2,9	3,0	2,9	2,4 – 3,6	1090
14. Det er lett å skaffe seg innsyn i den kommunale virksomheten	2,8	2,9	2,8	2,4 – 3,1	1095
15. Som folkevalgt får jeg den informasjonen jeg trenger fra administrasjonen			3,0	2,5 – 3,5	1106
16. Administrasjonen iverksetter vedtak gjort i folkevalgte organer på en effektiv måte			2,9	2,2 – 3,4	1089
17. De folkevalgtes kontroll med administrasjonens iverksetting av vedtak fungerer tilfredsstillende	2,8	2,9	2,8	2,3 – 3,2	1078
18. De folkevalgtes styring og kontroll med kommunale selskaper fungerer tilfredsstillende	2,8	2,7	2,8	2,4 – 3,2	1039
19. De folkevalgtes styring og kontroll med interkommunale samarbeidstiltak fungerer tilfredsstillende	2,7	2,8	2,8	2,1 – 3,1	1015

20. Her i kommunen er det administrasjonen og ikke politikerne som utformer politikken			2,4	2,0 – 2,9	1087
21. Her i kommunen er det godt samarbeid mellom de folkevalgte og administrasjonen			3,1	2,4 – 3,6	1092
22. Det er klare ansvarslinjer i forholdet mellom politikk og administrasjon	3,0	3,0	3,0	2,2 – 3,4	1083
23. I sakene som legges fram for folkevalgte organer er det politiske handlingsrommet godt synliggjort (2014 og 2018: Rådmannen er flink til å synliggjøre det lokalpolitiske handlingsrommet i sakene)	(2,9)	(3,0)	2,7	2,2 – 3,0	1081
24. Her i kommunen er det de folkevalgte som setter dagsorden (2018: politikerne)		2,7	2,7	2,0 – 3,1	1081
25. Her i kommunen utnytter vi handlingsrommet vårt på en god måte		3,0	2,8	2,5 – 3,2	1059

Den påstanden som flest er enig i er påstanden om at samarbeidet mellom de folkevalgte og administrasjonen er godt. Flere er enige i denne overordnede påstanden om samarbeidet enn i de mer spesifikke påstandene om ulike sider ved dette samarbeidet. Det er imidlertid stor variasjon mellom kommunene, og i kommunen som skårer lavest på denne påstanden, mener mer enn halvparten at samarbeidet er dårlig.

Videre mener de fleste folkevalgte at de får den informasjonen de trenger fra administrasjonen, og at det er klare ansvarslinjer i forholdet mellom politikk og administrasjon. Også her er det betydelige variasjoner mellom kommunene.

For bare en av påstandene er det en signifikant forskjell fra 2018, og det er påstanden om at man utnytter handlingsrommet sitt godt. Færre er enig i dette i 2022. Det er tilsynelatende også et fall i andelen som mener at handlingsrommet er godt synliggjort i sakene som legges frem for folkevalgte organer, men her er ikke tallene sammenliknbare, fordi spørsmålsformuleringen er endret fra 2018.

Det er verdt å merke seg at nesten fire av ti ikke er enige i at det er de folkevalgte som setter dagsorden i kommunen, og at nesten halvparten av de folkevalgte det er administrasjonen og ikke politikerne som utformer politikken.

Tabell 6.3.b. Lineær regresjonsanalyse av påstander om forholdet til administrasjonen.

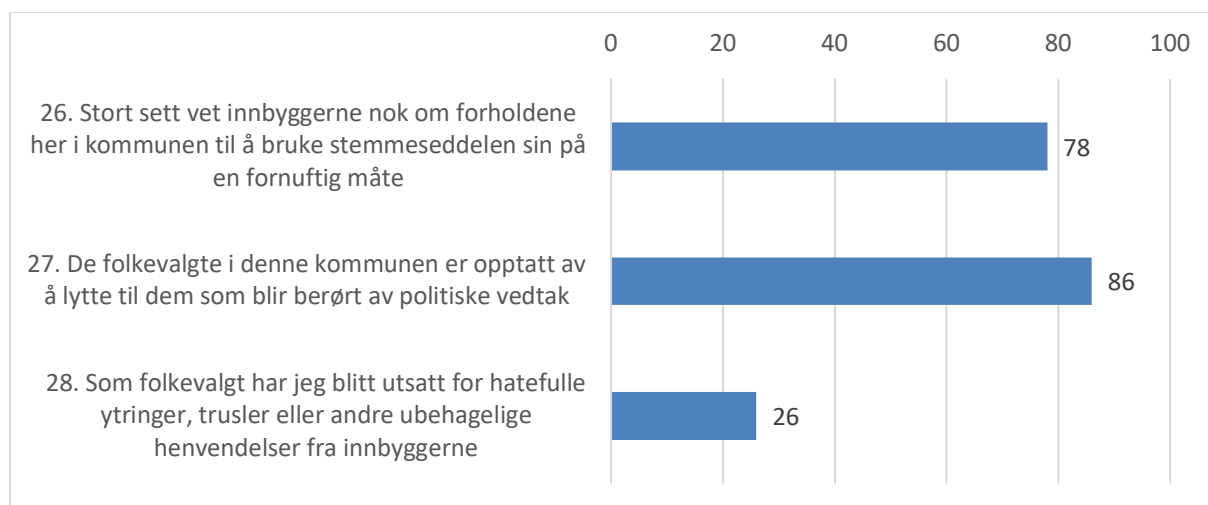
13. Administrasjonen fanger opp politiske signaler fra folkevalgte organer (2014 og 2018: Administrasjonen er flink til å fange opp politiske signaler fra de folkevalgte)	De som er medlem av formannskapet synes i større grad enn de som ikke er i formannskapet, at administrasjonen fanger opp politiske signaler. Det synes også representanter fra AP, SV og Venstre, sammenliknet med «Andre Partier». Hvilken kommune en er representant i, forklarer 12% av variasjonen.
14. Det er lett å skaffe seg innsyn i den kommunale virksomheten	Politikere i små kommuner er i større grad enig i at det er lett å skaffe seg innsyn, enn politikere i store kommuner. Det synes også representanter fra AP, Høyre, KrF, SP og SV. Hvilken kommune en er representant i forklarer 4% av variasjonen.
15. Som folkevalgt får jeg den informasjonen jeg trenger fra administrasjonen	Representanter fra AP og KrF synes i større grad og representanter fra bydelister synes i mindre grad, at de får den informasjonen de trenger fra administrasjonen. Hvilken kommune en tilhører forklarer 9% av variasjonen.
16. Administrasjonen iverksetter vedtak gjort i folkevalgte organer på en effektiv måte	Eldre representanter synes i større grad enn yngre at administrasjonen iverksetter vedtak på en effektiv måte. Det samme gjelder representanter

	fra AP, Høyre, KrF, MDG, SP og SV. Hvilken kommune en kommer fra forklarer 12% av variasjonen.
17. De folkevalgtes kontroll med administrasjonens iverksetting av vedtak fungerer tilfredsstillende	Representanter fra AP, MDG og SV synes i større grad enn andre at folkevalgtes kontroll med administrasjonens iverksetting av vedtak fungerer tilfredsstillende. Hvilken kommune en er representant i, forklarer 7% av variasjonen.
18. De folkevalgtes styring og kontroll med kommunale selskaper fungerer tilfredsstillende	Representanter med høy utdanning er i mindre grad enig i at de folkevalgtes styring og kontroll med kommunale selskaper fungerer tilfredsstillende. Representanter fra AP, Høyre og KrF er mer fornøyd med kontrollen. Det er også representanter i små kommuner. Hvilken kommune en kommer fra forklarer 5% av variasjonen.
19. De folkevalgtes styring og kontroll med interkommunale samarbeidstiltak fungerer tilfredsstillende	Kvinnelige representanter er mer fornøyd enn mannlige representanter når det gjelder folkevalgtes styring og kontroll med interkommunale samarbeidstiltak. De med høy utdanning er mindre fornøyd enn de med lav utdanning. Hvilken kommune en tilhører forklarer 6% av variasjonen.
20. Her i kommunen er det administrasjonen og ikke politikerne som utformer politikken	Yngre politikere er i større grad enn eldre enig i at det er administrasjonen som utformer politikken. Representanter fra AP er i mindre grad enn andre enig i at det er administrasjonen som utformer politikken. Hvilken kommune en tilhører forklarer 4% av variasjonen.
21. Her i kommunen er det godt samarbeid mellom de folkevalgte og administrasjonen	Politikere i sammenslåtte kommuner er i mindre grad fornøyd med samarbeidet mellom de folkevalgte og administrasjonen enn politikere i ikke-sammenslåtte kommuner. Det gjelder også politikere fra FrP og bygdelister. Politikere fra KrF er mer fornøyd med samarbeidet enn andre partier. Hvilken kommune en er representant i, forklarer 12% av variasjonen.
22. Det er klare ansvarslinjer i forholdet mellom politikk og administrasjon	Eldre politikere er i større grad enn yngre politikere enig i at det er klare ansvarslinjer i forholdet mellom politikk og administrasjon. Det samme gjelder politikere fra AP, KrF, MDG, SP og Venstre. Hvilken kommune en tilhører, forklarer 7% av variasjonen.
23. I sakene som legges fram for folkevalgte organer er det politiske handlingsrommet godt synliggjort	Eldre er mer fornøyd enn yngre politikere med hvor godt handlingsrommet er synliggjort i saker som legges fram for folkevalgte organer. De som har sittet flere perioder, eller som representerer Rødt eller bygdelister, er mindre fornøyd. Hvilken kommune en tilhører, forklarer 5% av variasjonen.
24. Her i kommunen er det de folkevalgte som setter dagsorden	Eldre er i større grad enn yngre representanter enig i at det er de folkevalgte som setter dagsorden. Det er også representanter fra AP og SV. De med høy utdanning er i mindre grad enig i at det er de folkevalgte som setter dagsorden. Det samme gjelder de som er representanter i sammenslåtte kommuner. Hvilken kommune en tilhører forklarer 5% av variasjonen.
25. Her i kommunen utnytter vi handlingsrommet vårt på en god måte	Kvinnelige representanter mener i større grad enn mannlige representanter at man utnytter handlingsrommet i kommunen på en god måte. Det mener også de som sitter i formannskapet og representanter fra AP, KrF og SP. Representanter med høy utdanning mener i mindre grad enn andre at man utnytter handlingsrommet i kommunen på en god måte. Hvilken kommune en tilhører, forklarer 4% av variasjonen.

6.4. Forholdet til innbyggerne

Flertallet av de folkevalgte vurderer forholdet til innbyggerne som godt, men en av fire har opplevd ubehagelige henvendelser fra innbyggere. I Figur 6.4 er prosentandelen folkevalgte som er enig i ulike påstander om forholdet til innbyggerne, oppgitt. I tabell 6.4.a er gjennomsnittskåren for påstandene oppgitt. Videre er variasjonen mellom kommunen med lavest og høyest skåre oppgitt. Ingen av påstandene er stilt med lik ordlyd i 2014 eller 2018.

Figur 6.4. Prosentandel som mener at påstander om forholdet til innbyggerne passer ganske eller svært godt.

Tabell 6.4.a Gjennomsnittsskåre for påstander om arbeidet som forholdet til innbyggerne. Skala 1 (passer svært dårlig) til 4 (passer svært godt).

	2014	2018	2022	Intervall	N
26. Stort sett vet innbyggerne nok om forholdene her i kommunen til å bruke stemmeseddelen sin på en fornuftig måte			2,9	2,5 – 3,2	1058
27. De folkevalgte i denne kommunen er opptatt av å lytte til dem som blir berørt av politiske vedtak			3,1	2,8 – 3,4	1101
28. Som folkevalgt har jeg blitt utsatt for hatefulle ytringer, trusler eller andre ubehagelige henvendelser fra innbyggerne (2014: Som folkevalgt har jeg blitt utsatt for ubehagelige hendelser fra innbyggere, I 2018: med spesifisering: (plagsomme telefonoppringninger eller e-poster, svertkampanjer, hatmeldinger, trusler e.l.)	(3,0)	(3,2)	1,9	1,3 – 2,3	1103

Verdt å bemerke her er at nesten tre av fire politikere mener at innbyggerne i kommunen ikke vet nok om kommunen til å bruke stemmeseddelen på en fornuftig måte. I kommunen som skårer lavest, mener omtrent halvparten av politikere at innbyggerne ikke vet nok. Når det gjelder påstanden om ubehagelige henvendelser, er det stor variasjon mellom kommunene. Her indikerer høy gjennomsnittsskåre at mange har opplevd slike henvendelser, og i kommunen som skårer dårligst (2,3), har litt under halvparten opplevd ubehagelige henvendelser fra innbyggerne.

Tabell 6.4.b. Lineær regresjonsanalyse av påstander om forholdet til innbyggere.

26. Stort sett vet innbyggerne nok om forholdene her i kommunen til å bruke stemmeseddelen sin på en fornuftig måte	Representanter fra MDG og representanter i store kommuner er mindre enig i at innbyggerne stort sett vet nok om forholdene til å bruke stemmeseddelen sin på en fornuftig måte. 3% av variasjonen kan forklares med hvilken kommune en tilhører.
---	--

27. De folkevalgte i denne kommunen er opptatt av å lytte til dem som blir berørt av politiske vedtak	Kvinnelige representanter er i større grad enn mannlige representanter enig i at de folkevalgte i kommunen er opptatt av å lytte til dem som blir berørt av politiske vedtak. Det samme er representanter fra AP og Høyre. 2% av variasjonen kan forklares med hvilken kommune en tilhører.
28. Som folkevalgt har jeg blitt utsatt for hatefulle ytringer, trusler eller andre ubehagelige henvendelser fra innbyggerne	Yngre representanter har i større grad enn eldre representanter blitt utsatt for denne typen henvendelser. De som sitter i formannskapet eller som har sittet i flere perioder har også i større grad blitt utsatt for ubehagelige henvendelser. 3% av variasjonen kan forklares med hvilken kommune en tilhører.

6.5. Hvordan henger vurderingene sammen?

I avsnittene over har vi sett på hvordan trekk ved den enkelte representant og ved kommunen er knyttet til politikernes vurderinger av påstander om lokaldemokratiet, forholdet folkevalgte imellom, arbeidet som folkevalgt og forholdet til administrasjon og innbyggere. I dette avsnittet skal vi se på sammenhengen mellom hvordan politikerne vurderer arbeidet som folkevalgt og de øvrige vurderingene. Tre sider ved arbeidet som folkevalgt vil sammenliknes med øvrige vurderinger – hvorvidt de opplever å få gjort **nytte** for seg, hvorvidt de **trives** med arbeidet som folkevalgt og hvorvidt de ønsker å **fortsette** som folkevalgt. Disse tre henger tett sammen: De som føler at de får gjort nytte for seg sier i større grad at de trives og ønsker i større grad å fortsette som politikere.

I det videre har vi sett på hvorvidt påstandene om lokaldemokrati, forholdet folkevalgte imellom, arbeidet som folkevalgt og forholdet til administrasjon og innbyggere er statistisk korrelert med opplevd nytte, trivsel og ønske om å fortsette. Sammenhengene er ikke kontrollert for andre forhold, så analysene viser bare samvariasjon, men sier ikke noe om årsaksforhold.

I tabell 6.5.1 er korrelasjonen mellom de tre vurderingene nytte, trivsel og ønske om å fortsette, oppgitt. For vurderingen av hvorvidt man ønsker å fortsette som folkevalgt, er det særlig trivsel som betyr noe, men også opplevelsen av å gjøre nytte for seg er sterkt knyttet til ønsket om å fortsette. Videre er det sånn at de som føler at de gjør nytte for seg i større grad oppgir at de trives.

Tabell 6.5.1. Korrelasjonskoeffisient.

	Nytte (10)	Trivsel (11)	Fortsette (12)
Nytte	1.00		
Trives	0.55	1.00	
Fortsette	0.38	0.57	1.00

Når det gjelder vurderinger av ulike sider ved lokaldemokratiet (de påstandene som også gikk til innbyggerne), så viser tabell 6.5.2 under, at nytte, trivsel og ønsket om å fortsette er sterkt knyttet til vurderingen av ulike sider ved lokaldemokratiet. Generelt er det slik at de som gjør positive vurderinger av lokaldemokratiet også i større grad føler at de får gjort nytte for seg, trives og har lyst til å fortsette. Det er imidlertid litt forskjellige sider ved lokaldemokratiet som slår ut for nytte, trivsel og ønske om å fortsette.

Knyttet til opplevelsen av å gjøre **nytte** for seg er særlig vurdering av innbyggernes mulighet for å påvirke, innbyggernes involvering i politikutviklingen, og hvorvidt kommunen takler utfordringer på en god måte. Når det gjelder **trivsel** er det vurderingene av hvorvidt politikerne holder løfter, om de

har oversikt over hva innbyggerne er opptatt av og om tonen i den politiske debatten er god, som særlig slår ut. De to siste forholdene – oversikt og debatt – er også de som slår særlig ut for ønsket om å **fortsette**. Vurderinger knyttet til lokaldemokratiet betyr mer for følelse av å gjøre nytte for seg og trivsel, enn det gjør for ønsket om å fortsette (her er koeffisientene er mindre).

Tabell 6.5.2. Korrelasjonskoeffisienter.

	Nytte 10	Trives 11	Fortsette 12
A Løfter	0.25	0.26	0.10
B Misbruke	0.11	0.17	0.10
C Ivaretatt	0.18	0.18	0.09
D Orientert	0.21	0.20	0.07
E Skillelinjer	0.13	0.10	0.08
F Stemmeseddelen	0.12	0.16	0.03
G Påvirke	0.28	0.17	0.10
H Involvere	0.27	0.21	0.10
I Oversikt	0.24	0.26	0.16
J Tjenestetilbud	0.18	0.20	0.06
K Forsvarlig	0.26	0.20	0.02
L utfordringer	0.29	0.24	0.07
M Debatt	0.18	0.25	0.12

Når det gjelder forholdet folkevalgte imellom, så viser tabell 6.5.3 at det som betyr mest for nytte, trivsel og ønske om å fortsette, er om det er gode debatter i kommunestyret. Videre betyr det mye for alle tre vurderinger om man synes at de folkevalgte behandler hverandre med respekt. Negative relasjoner mellom flertallskonstellasjonen i kommunestyret og øvrige partier er negativt forbundet med nytte, trivsel og ønske om å fortsette. Alle disse forholdene er særlig sterkt knyttet til representantenes trivsel.

Tabell 6.5.3. Korrelasjonskoeffisienter.

	Nytte 10	Trives 11	Fortsette 12
1 Debatt	0.24	0.30	0.17
2 Uenighet	0.02	-0.04	0.00
3 Ordfører	0.14	0.17	0.05
4 Relasjon	-0.07	-0.12	-0.07
5 Respekt	0.18	0.26	0.16

Når det gjelder arbeidet som folkevalgt, så er det sånn at de som opplever rollen som folkevalgt som klar og som mener det er lett å få satt en sak på dagsorden, i større grad enn andre både føler de får gjort nytte for seg og trives med arbeidet som folkevalgt. For ønsket om å fortsette er det vurdering av hvor tidkrevende vervet er, som betyr mest: De som synes vervet er altfor tidkrevende ønsker naturlig nok i større grad å slutte som politiker.

Tabell 6.5.4. Korrelasjonskoeffisient.

	Nytte 10	Trives 11	Fortsette 12
--	----------	-----------	--------------

6 Rolle klar	0.37	0.39	0.17
7 Dagsorden lett	0.39	0.34	0.14
8 Tidkrevende	-0.13	-0.26	-0.25
9 Godtgjørelse	0.06	0.14	0.07

Forholdet til administrasjonen er knyttet til både nytte og trivsel, men i mindre grad til ønsket om å fortsette. Viktigste for følelsen både av nytte og trivsel er vurderingen av at man i kommunen utnytter handlingsrommet på en god måte og at det er de folkevalgte som setter dagsorden. Viktig for følelsen av nytte er det også at administrasjonen effektivt iverksetter vedtak. Dette er også viktig for trivsel, men enda viktigere for trivsel er det at samarbeidet med administrasjonen oppleves som godt.

Når det gjelder ønsket om å fortsette er det delvis de samme faktorene som betyr noe: at folkevalgte setter dagsorden, effektiv iverksetting – men også at administrasjonen fanger opp politiske signaler.

De ulike vurderingene av administrasjonen er sterkt innbyrdes korrelert – det betyr at de som er fornøyd med én side ved forholdet til administrasjonen, gjerne også er fornøyd med de andre sidene. Tilsvarende, de som er misfornøyd er gjerne misfornøyd med mange sider ved dette forholdet.

Tabell 6.5.5. Korrelasjonskoeffisienter

	10 Nytte	11 Trives	12 Fortsette
13 Fanger opp	0.23	0.24	0.15
14 Innsyn	0.20	0.25	0.11
15 Informasjon jeg trenger	0.23	0.25	0.08
16 Iverksetter effektivt	0.28	0.24	0.13
17 Kontroll iverksetting	0.23	0.22	0.09
18 Kontroll foretak	0.25	0.23	0.10
19 Kontroll interkommunale	0.20	0.24	0.09
20 Administrasjonen utformer politikken	-0.21	-0.14	-0.04
21 Godt samarbeid	0.23	0.28	0.15
22 Klare ansvarslinjer	0.22	0.24	0.08
23 Handlingsrom synliggjort	0.25	0.23	0.05
24 Folkevalgte setter dagsorden	0.30	0.31	0.12
25 Utnytter handlingsrom	0.31	0.29	0.09

Når det gjelder forholdet til innbyggerne, så betyr det mye for vurderingen av nytte, litt mindre for trivsel og nokså lite for ønsket om å fortsette. De som mener innbyggerne vet nok til å benytte stemmeseddelen på en fornuftig måte og som mener man i kommunen lytter til dem som blir berørt av vedtak, føler seg i større grad både nyttige og trives med vervet som folkevalgt. Det er ingen synlig tendens til at de som er blitt utsatt for ubehagelige henvendelser i større grad enn andre ønsker å slutte. Litt forvirrende er koeffisienten her positiv (men ikke statistisk signifikant). Grunnen til at den er positiv er at det i gruppen som er blitt utsatt for ubehagelige henvendelser er flere formannskapsmedlemmer og erfarne politikere – og dette er faktorer som er forbundet med ønske om å fortsette.

Tabell 6.5.6. Korrelasjonskoeffisient.

	10 Nytte	11 Trives	12 Fortsette
26 Innbyggerne vet nok	0.24	0.17	0.02
27 Lytte til berørte	0.24	0.19	0.07
28 Ubegagelige henvendelser	0.09	0.04	0.08

Appendiks

Tabell A1. Kommuner som har deltatt i de ulike rundene av KS' Lokaldemokratiundersøkelse.

	2009/2010	2014	2017/2018	2021/2022
1.	Alvdal			
2.				Alver
3.	Arendal			Arendal
4.	Asker	Asker	Asker	Asker
5.			Audnedal	
6.	Balestrand			
7.	Ballangen			
8.	Bardu			
9.			Berg	
10.	<i>Bergen</i>	<i>Bergen</i>		
11.			Bjerkreim	
12.	Bodø			Bodø
13.	Bykle			
14.	<i>Bærum</i>	<i>Bærum</i>		
15.	<i>Drammen</i>		<i>Drammen</i>	<i>Drammen</i>
16.	Drangedal			
17.			Eid	
18.		<i>Eidsberg</i>	<i>Eidsberg</i>	
19.	Eidskog			
20.			Eidsvoll	

21.	Elverum			
22.	<i>Enebakk</i>	<i>Enebakk</i>		
23.	Etne			
24.	<i>Evenes</i>	<i>Evenes</i>		
25.	Farsund		Farsund	Farsund
26.	Fauske			
27.			Finnøy	
28.	Fitjar			
29.				<i>Flekkefjord</i>
30.	<i>Forsand</i>	<i>Forsand</i>		
31.	Fosnes		Fosnes	
32.	Fredrikstad			Fredrikstad
33.	Frogn	Frogn	Frogn	
34.	Frosta			
35.	Fræna			
36.				Færder
37.			Førde	
38.			Gaular	
39.			Giske	
40.	Gjerdrum			
41.		Gjesdal		
42.				Gjøvik
43.	Gol			
44.	<i>Gran</i>	<i>Gran</i>		
45.			Granvin	
46.	<i>Grimstad</i>	<i>Grimstad</i>		
47.	Grong			
48.	Grue			
49.	Gulen			
50.		Halden		
51.	<i>Halsa</i>		<i>Halsa</i>	
52.				Hamarøy
53.			Haram	
54.	Hareid			
55.			Hemne	
56.			Herøy	
57.		Hitra		Hitra
58.	Hjartdal			
59.	<i>Hjelmeland</i>		<i>Hjelmeland</i>	
60.	Hobøl			
61.	Hof			
62.			Hurum	
63.			Hægebostad*	
64.	<i>Hå</i>	<i>Hå</i>		
65.	Iveland			

66.	Jevnaker			
67.			Jølster	
68.	<i>Klepp</i>	<i>Klepp</i>		
69.			Kristiansand	
70.	Kristiansund			
71.			Kvam	Kvam
72.		<i>Kvinnherad</i>	<i>Kvinnherad*</i>	
73.	<i>Kviteseid</i>		<i>Kviteseid</i>	
74.			Lardal	
75.			Larvik	Larvik
76.			Lenvik	
77.	Lavangen			
78.				Lier
79.	Lillesand			
80.			Lindås	
81.			Lindesnes	Lindesnes
82.	Lom			
83.	Lund			
84.		Lunner		
85.	Luster			
86.	<i>Lyngdal</i>		<i>Lyngdal</i>	<i>Lyngdal</i>
87.		<i>Lørenskog</i>	<i>Lørenskog</i>	<i>Lørenskog</i>
88.		<i>Mandal</i>	<i>Mandal</i>	
89.		Marnardal		
90.			Meland	
91.	<i>Moss</i>		<i>Moss</i>	<i>Moss</i>
92.		Målselv		
93.	<i>Namdalseid</i>		<i>Namdalseid</i>	
94.	<i>Namsos</i>		<i>Namsos</i>	
95.	Nannestad			
96.			Naustdal	
97.			Nedre Eiker	
98.	<i>Nes</i>		<i>Nes</i>	
99.	Nesodden			
100.				Nome
101.	Norddal			
102.	Nord-Fron			
103.				Notodden
104.	Nøtterøy			
105.		Odda		
106.		<i>Oppegård</i>	<i>Oppegård</i>	
107.	Orkdal			
108.		Oslo		
109.	Overhalla			
110.		Porsgrunn		

111.			Re	
112.			Radøy	
113.	Rendalen			
114.			Rennesøy	
115.		Rindal		
116.	Ringebu	Ringebu	Ringebu	
117.			Rygge	
118.	Rælingen			Rælingen
119.			Røyken	
120.	Saltdal			
121.		Samnanger		
122.		<i>Sandnes</i>	<i>Sandnes</i>	
123.			Sandøy	
124.	Sarpsborg			
125.			Sauda	Sauda
126.	Selbu			
127.			Selje	
128.				Seljord
129.	Sigdal			
130.	Sirdal			
131.	<i>Skaun</i>	<i>Skaun</i>		
132.	Skedsmo			
133.		<i>Ski</i>	<i>Ski</i>	
134.	<i>Skodje</i>		<i>Skodje</i>	
135.			Snillfjord	
136.			Snåsa	
137.		Sogndal		
138.			Songdalen	
139.	Spydeberg			
140.				<i>Stad</i>
141.	<i>Stange</i>	<i>Stange</i>		
142.	Stavanger	Stavanger	Stavanger	
143.	Steinkjer		Steinkjer	
144.	<i>Stord</i>	<i>Stord</i>		
145.				<i>Strand</i>
146.				<i>Sunndal</i>
147.				<i>Sunnfjord</i>
148.		<i>Svelvik</i>	<i>Svelvik</i>	
149.	<i>Søgne</i>		<i>Søgne</i>	
150.	Sørfold			
151.			Sørum	
152.	Sør-Varanger			Sør-Varanger
153.	Time	Time	Time	Time
154.	<i>Tranøy</i>		<i>Tranøy</i>	
155.		Tromsø		

156.	Tvedestrand		Tvedestrand	
157.		Tynset		
158.	Tysnes			
159.			Tønsberg	
160.		Ullensaker	Ullensaker	
161.				Ulstein
162.				Vadsø
163.			Vanylven 2017 og 2018	Vanylven
164.		Vennesla		
165.			Verran	
166.	Vestby			
167.	Vestvågøy			
168.				Volda
169.			Voss	
170.		Vågan		
171.				Våler
172.	Ørland		Ørland*	
173.			Ørskog	
174.		Øvre Eiker		
175.	Øyer			
176.	Ål			
177.			Ålesund	
178.		Ås		

*Disse kommunene har bare gjennomført innbyggerdelen i 2018

Tabell B. Spørsmål som er stilt til innbyggere og folkevalgte i hver av de fire rundene. Spørsmål som ikke er stilt i 2021/2022 er i kursiv.

	2010	2014	2018	2022
A Som regel kan en stole på løftene fra de folkevalgte her i kommunen	X	X	X	X
B Her i kommunen misbruker ikke de folkevalgte sin makt til personlig fordel	X	X	X	X
C De som har gode personlige forbindelser i kommunen, får ikke lettere ivaretatt sine interesser (2014 og 2018: De som har gode personlige forbindelser i kommunen får lettere ivaretatt sine interesser)		(X)	(X)	X
D Det er lett å holde seg orientert om hvilke saker som diskuteres i kommunepolitikken				X
E Det er klare partipolitiske skillelinjer i kommunepolitikken (Dette spørsmålet ble kun stilt til de folkevalgte i 2014 og 2018)				X
F Jeg vet nok om forholdene her i kommunen til å kunne bruke stemmeseddelen på en fornuftig måte (litt annen ordlyd i 2018: Stort sett vet innbyggerne her i kommunen nok ...)		X	(X)	X
G Her i kommunen har innbyggerne gode muligheter til å påvirke kommunale beslutninger som engasjerer dem (I 2010 og 2014: Jeg er godt fornøyd med mulighetene jeg har til å påvirke kommunale beslutninger som engasjerer meg)	X	X	X	X
H Her i kommunen involverer politikerne innbyggerne i forsøk på å finne løsninger på lokale problemer		X	X	X

I De folkevalgte her i kommunen har god oversikt over hva folk er opptatt av				X
J Jeg er i det store og hele godt fornøyd med kommunens tjenestetilbud til innbyggerne (2010 og 2014: I det store og hele er jeg...)	X	X	X	X
K I denne kommunen forvaltes de økonomiske ressursene på en forsvarlig måte		X	X	X
L Jeg er i det store og hele fornøyd med måten kommunen takler utfordringene de utfordringene den står overfor (2018: ... som dette lokalsamfunnet står overfor; 2014: Jeg er lite fornøyd med måten kommunen takler de langsiktige utfordringene som dette lokalsamfunnet står overfor)		(X)	X	X
M I denne kommunen er det en god tone i samfunnsdebatten				X
SPØRSMÅL STILT TIDLIGERE				
<i>Kommunen gjør en god jobb med å informere innbyggerne om aktuelle saker som diskuteres i kommunepolitikken</i>	X	X	X	
<i>Kommunen gjør en god jobb med å informere innbyggerne om hvordan kommunens inntekter brukes (i 2010 og 2014: ...om hva man får igjen for skattepengene)</i>	X	X	X	
<i>Denne kommunen utvikler og fornyer seg hele tiden i måten den løser oppgaver på (I 2014: Denne kommunen skal ha ros for fornyelse og nytenking i måten oppgavene løses på)</i>		X	X	
<i>Denne kommunen gjør for lite for de mest sårbare i samfunnet</i>		X	X	
<i>Kommuneadministrasjonen gjør alltid sitt beste for å hjelpe innbyggerne</i>		X	X	
<i>Denne kommunen gjør en god innsats for å ivareta alle innbyggers behov og rettigheter</i>		X		
<i>Her i kommunen tar de folkevalgte hensyn til innbyggernes synspunkter</i>	X			
<i>Det spiller ingen rolle for kommunens politikk hvilke partier som sitter ved makten</i>	X			
<i>Her i kommunen er politikerne flinke til å begrunne sine beslutninger overfor innbyggerne</i>	X			
<i>Her i kommunen er det særinteresser som får gjennomslag, ikke innbyggernes fellesinteresser</i>	X			
<i>Lokaldemokrati er ikke så viktig, bare de offentlige tjenestene blir opprettholdt</i>	X			

Tabell C. Spørsmål til de folkevalgte. Spørsmål som ikke er stilt i 2021/2022 er i kursiv.

	2010	2014	2018	2022
1. I vårt kommunestyre er det gode politiske debatter		X	X	X
2. I denne kommunen er det store politiske uenigheter				X
3. Ordføreren er en ordfører for hele kommunestyret		X	X	X
4. Her i kommunen er det dårlige relasjoner mellom flertallskonstellasjonen i kommunestyret og de øvrige partiene (2014 og 2018: ... mellomposisjon og opposisjon)		X	X	X
5. I denne kommunen behandler de folkevalgte hverandre med respekt (2018: politikerne; 2014: Jeg blir behandlet med respekt av mine kolleger i bystyret/kommunestyret)		X	X	X
6. Jeg synes min rolle som folkevalgt er klar	X	X	X	X
7. Det er lett for meg som folkevalgt å få satt en sak på dagsorden (2014 og 2018: Her i kommunen er det lett for de folkevalgte å få satt en sak på dagsorden)		(X)	(X)	X
8. Vervet som folkevalgt er altfor tidkrevende		X	X	X

9. Jeg synes godtgjørelsen som folkevalgt står i forhold til arbeidsinnsatsen		X	X	X
10. Jeg føler at jeg får gjort nytte for meg som folkevalgt	X	X	X	X
11. Alt i alt trives jeg godt med arbeidet som folkevalgt	X	X	X	X
12. Jeg kan tenke meg å fortsette som folkevalgt i neste periode				X
13. Administrasjonen fanger opp politiske signaler fra folkevalgte organer (2010; 14; 18: Administrasjonen er flink til å fange opp politiske signaler fra de folkevalgte)	X	X	X	X
14. Det er lett å skaffe seg innsyn i den kommunale virksomheten		X	X	X
15. Som folkevalgt får jeg den informasjonen jeg trenger fra administrasjonen				X
16. Administrasjonen iverksetter vedtak gjort i folkevalgte organer på en effektiv måte				X
17. De folkevalgtes kontroll med administrasjonens iverksetting av vedtak fungerer tilfredsstillende	X	X	X	X
18. De folkevalgtes styring og kontroll med kommunale selskaper fungerer tilfredsstillende		X	X	X
19. De folkevalgtes styring og kontroll med interkommunale samarbeidstiltak fungerer tilfredsstillende		X	X	X
20. Her i kommunen er det administrasjonen og ikke politikerne som utformer politikken				X
21. Her i kommunen er det godt samarbeid mellom de folkevalgte og administrasjonen				X
22. Det er klare ansvarslinjer i forholdet mellom politikk og administrasjon	X	X	X	X
23. I sakene som legges fram for folkevalgte organer er det politiske handlingsrommet godt synliggjort (2014 og 2018: Rådmannen er flink til å synliggjøre det lokalpolitiske handlingsrommet i sakene)		X	X	X
24. Her i kommunen er det de folkevalgte som setter dagsorden (2014 og 2018: politikerne)		X	X	X
25. Her i kommunen utnytter vi handlingsrommet vårt på en god måte			X	X
26. Stort sett vet innbyggerne nok om forholdene her i kommunen til å bruke stemmeseddelen sin på en fornuftig måte		X	X	X
27. De folkevalgte i denne kommunen er opptatt av å lytte til dem som blir berørt av politiske vedtak				X
28. Som folkevalgt har jeg blitt utsatt for hatefulle ytringer, trusler eller andre ubehagelige henvendelser fra innbyggerne (varianter av spørsmål stilt i 2014 og 2018)				X
SPØRSMÅL STILT TIDLIGERE				
<i>Det er en klar rolle- og ansvarsfordeling mellom de politiske organene</i>		X	X	
<i>Jeg er godt kjent med delegeringsreglementet her i kommunen (2014: Jeg kjenner delegeringsreglementet godt)</i>		X	X	
<i>Statens detaljstyring av kommunen uthuler rollen som folkevalgt</i>	X	X	X	

<i>Som folkevalgt har jeg blitt utsatt for ubehagelige hendelser fra innbyggere (plagsomme telefonoppringninger eller e-poster, svertetekampanjer, hatmeldinger, trusler e.l.) (2014: Uspesifisert hvilke ubehagelige hendelser)</i>		X	X	
<i>Administrasjonen legger for mange føringer i sakene kommunale virksomheten</i>		X	X	
<i>Rådmannens saksframsframlegg er lettfattelige</i>		X	X	
<i>Min kommune har tilgang til tilstrekkelig kompetanse for å løse oppgavene</i>		X	X	
<i>Som folkevalgt har jeg blitt utsatt for ubehagelige hendelser av fysisk karakter (Skadeverk, fysiske angrep e.l.)</i>			X	
<i>Det politiske arbeidet som folkevalgt har gitt mersmak</i>			X	
<i>Arbeidet i kommunens politiske organer går for tregt</i>	X	X		
<i>Det er stor interesse for kommunepolitikken blant innbyggerne</i>	X			
<i>Jeg opplever at velgerne har respekt for de folkevalgte</i>	X			
<i>Medienes dekning av de folkevalgtes arbeid er for ensidig negativ</i>	X			
<i>Her i kommunen er det særinteresser som får gjennomslag, ikke innbyggernes fellesinteresser</i>	X			
<i>De viktige beslutningene her i kommunen fattes i andre politiske organer enn kommunestyret</i>	X			
<i>Kommunepolitikken er veldig sektororientert</i>	X			
<i>Det spiller liten rolle for kommunens politikk hvilke partier som sitter ved makten</i>	X			
<i>Det er lett å skaffe seg innsyn i virksomheten nedover i administrasjonen i kommunen</i>	X			
<i>Administrasjonen er for passiv, de sitter for mye og venter på politiske initiativ</i>	X			
<i>Administrasjonen prøver for ofte å dytte sine egne meninger over på de folkevalgte</i>	X			
<i>Opprettelse av kommunale selskaper har gjort det lettere for oss folkevalgte å styre virksomheten i kommunen</i>	X			